

TERCEME-İ RAHATÜ'L-İNSAN

Hatice ŞAHİN*

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi'nde özellikle Beylikler döneminde çok sayıda telif ve tercüme eser yazılmıştır. Bu eserlerin tamamı edebî ya da dinî nitelikli değildir. Söz konusu dönemde günlük hayatta halkın yararlanabileceği, başvurabileceği bilgileri içeren kitaplar da yazılmıştır.

Bu kitaplar arasında tıp metinleri, hem tıp tarihi açısından hem de dönemin dil tarihi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu yazıda Bursa Haraççı Ktp. 1149 numarada kayıtlı Kitab-ı makale adlı değişik boyutlarda tıp yazmalarını içeren bir kitapta bulunan Terceme-i Rahatü'l-insan adlı 9 varaklık bir yazma, metin ve söz varlığı yönüyle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

***Anahtar Kelimeler:** Eski Anadolu Türkçesi, yazma eserler, tıp metinleri.*

ABSTRACT

Specially during the Anatolian Principalities, many compilations and translations have been written in Old Anatolian Turkish.

These books have not only been religious and literary but also the sort that contained useful information for public's daily life. The Medical

---

* Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi.

Texts among these books had a considerable importance for both medical history and the reflection of language characteristics of aforesaid period.

The text and vocabulary aspects of a 9-leaf manuscript, “Rahatü’l-insan”, from the book “Kitab-ı Makale” comprising various medical scripts that is registered in “Bursa Haraççı Ktp” no.1149, is introduced in this study.

Key Words: *Old Anatolian Turkish, Manuscripts, Medical Texts.*

Eski Anadolu Türkçesinde özellikle Beylikler döneminde çok sayıda telif ve tercüme niteliğinde eserler yazıldığı herkesçe bilinmektedir.

“Anadolu Beyliklerinde, aralarındaki mücadelelere rağmen XIV. ve XV. yüzyıllarda ilim ve fikir hayatı parlak bir şekilde devam etmiş, belli başlı Anadolu Şehirleri birer ilim merkezi haline gelmişti. İlim adamlarına büyük değer veren beyler, diğer yandan ilmi faaliyetlerin rahatça yapılabilmesini sağlamak amacıyla medrese, kütüphane vb. yapılar kurmaya da büyük önem vermekteydiler. Hükümdarların bu yakın ilgi ve teşviki sayesinde tıp, astronomi, riyaziye, edebiyat, tarih, tasavvuf vb. çeşitli alanlarda pek çok kıymetli eser meydana getirildi.” (Özkan 2000, s.73)

Söz konusu eserler, her zaman edebi nitelikli olmayıp, günlük hayatta halkın kullanabileceği, yararlanabileceği konularla ilgili olarak çok değişik alanlarda da yazılmıştır.

“ Din bilimlerini bir yana bırakırsak, bilimler içinde tıp ve fıkıh en çok işlenmiş iki bilimdir. Bu konuda birçok eser yazılmış ve çevrilmiş olduğu gibi tanınmış eski eserlere de uzun haşiyeler, talikler ve şerhler yapılmıştır.” (Levend 1972, s.68)

Bu dönemde yazılmış eserler arasında hastalıkların nedenlerini, tedavi yollarını anlatan, şifalı otları, doğru beslenme tarzını vs. öğretmeyi amaçlayan tıp kitapları; büyük küçük, hacimli hacimsiz olmak üzere önemli bir yer tutar.

Buna rağmen EAT metinleri içinde özel bir yer tutan tıp kitapları üzerinde yapılan çalışmaların sayısı çok da fazla değildir.

“Eski Anadolu Türkçesi ürünleri üzerinde yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu edebi metinlerden oluşmaktadır. O dönemde yazılmış birçok tıp metinleri üzerinde yapılmış çalışmalar ise yok denecek kadar azdır. (Önler 1990, s.7)

Günümüze kadar bu alanda yazılmış metinler üzerinde yapılmış çalışmalar, (Hatiboğlu 1956), (Canpolat 1973), (Önler 1990,1999) (Turan 1992), (Çağırın 1992) bu eserlerin sayısına ve önemine karşılık yeterli düzeyde değildir.

Tarihi dil çalışmalarında söz varlığı, fonetik değişiklikler ve morfolojik özelliklerin ortaya konabilmesi için değişik alanlarda yazılmış kitapların dolayısıyla tıp kitaplarının mümkün olduğu kadar incelenmesi ve dil özelliklerinin ortaya konması büyük önem taşımaktadır.

“Türk diliyle yazılan bu eserlerde göze çarpan ilk nokta, bunların olabildiğince sade bir dille yazılmış olmasıdır. Bilim adamları, hiçbir özeniye düşmeden ve sanat kaygısına kapılmadan, ele aldıkları konuyu yalnız öğretmek amacıyla incelemeye koyulmuşlar ve halka yararlı olmayı öngörmüşlerdir.” (Levend 1972, s. 68)

Biz bu yazıda Bursa Haraççı Ktp. 1149 numarada kayıtlı Kitab-ı makale adlı değişik boyutlarda tıp yazmalarını içeren bir kitapta bulunan Rahatü'l-insan adlı 9 varaklık bir yazmayı ortaya çıkarmaya ve söz varlığını EAT çalışmalarına katkısı olabilir düşüncesiyle düzenlemeye çalıştık.

Rahatü'l-insan'ın elimizdeki nüshasının dışında Muzaffer Ali Şirnavî tarafından istinsah edilmiş Süleymaniye Ktp.de bulunan bir nüshası daha tespit edilmiştir. Elimizdeki nüsha hacim bakımından küçük olsa da eksiksiz olması, düzgün, harekeli yazılmış olması ve dili açısından dönemin tüm özelliklerini yansıtması nedeniyle bu yazıda ele alınmıştır.

Yazma, Ebu Tahir bin İbrahim bin Muhammedü'l-Gaznevî tarafından Farsça'dan Arapça'ya tercüme edilen bir yazmanın Türkçeye yapılmış bir tercüme örneğidir. Müstensihin kimliği hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Eserin başında Rahatü'l-insan'ın yazılış sebebi dile getirilmiş, insanların faydalanabilmesi için hükümdar tarafından yazılması ismarlanmış bu kitabın öneminden bahsedilmiştir.

Eser, tanınmış hekimlerin değişik hastalıklar için önerdiği tedavi yöntemlerini içermektedir. İlk olarak hastalıklardan korunma yolları ve insan sağlığı için zararlı unsurlar dile getirilmiş ve değişik meşhur hekimler referans gösterilerek hangi yiyeceklerin hangi hastalıklar için nasıl yeneceği, ne kadar yeneceği, fazla tüketilmesi halinde hangi olumsuz durumların ortaya çıkacağı açıklanmıştır.

Bunun ardından ortaya çıkan hastalıkların yine meşhur hekimlere dayandırılarak tedavi yolları verilmiştir.

Eser, geniş bir eserin kısaltılması biçimindedir. Bu nedenle hastalıklar, şifalı bitkiler, terkipler ve macunlar belli bir tasnifle verilmemiştir.

Yazma, Eski Anadolu Türkçesi'nin dil ve imla özelliklerini yansıtmakta, söz varlığı açısından da zengin bir malzemeyi bünyesinde barındırmaktadır.

KAYNAKLAR

- A.S.Levend: *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri* TDK Yay. Ankara 1972.
- M. Canpolat: *XIV. Yüzyılda Yazılmış Değerli Bir Tıp Eseri Edviye-i Müfredede*, DTCF Türkoloji Dergisi C.V, Ankara 1973.
- M. Özkan: *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul 2000.
- Ö. Çağıran: *Ahmed-i Dai, Tıbb-ı Nebevi, İmla, Fonetik, Morfoloji, Karşılaştırmalı Metin, İndeks ve Sözlük*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Tezi, Malatya 1992.
- Rahatü'l-insan*: Bursa Eski Yazma ve Basma Eserler Ktp. Haraççı 1149/4
- V. Hatipoğlu (Kılıçoğlu): *Cerrahiye-i İlhaniye*, DTCF Yayınları, No: 97, Ankara 1956
- Z. Önler: *Celalüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntehab-ı Şifa I (Giriş-Metin)*, TDK Yay. Ankara 1990.
- Z. Önler: *Celalüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntehab-ı Şifa II Sözlük*, Simurg Yay. İstanbul 1999.
- Z. Turan: *Hacı Paşa (Celaleddin Hızır) Teshil, Dil Özellikleri, Metin, Söz Dizini*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Tezi, Malatya 1992.

TERCEME-İ RAHAT Ü'L İNSAN

Haraççı 1149/4

94 -b

1. Ūaçan kim meémun ðalífe (R.A) ðilÀfete oturdı
'Àlemüñ eürÀflarına nÀmeler viribidi kim 2.envÀê-ı
ðalÀyıúuñ fuðalÀsın ve óükemÀsın diledi kim kendü
ùapusında olalar pes zemÀndan ãoñra 3. èulemÀ
ùÀyifesi ve fuðalÀ ùÀyifesi ve óükemÀ ùÀyifesi
ùapusında óaøır oldılar ðalífe diledi kim bunlardan
4. ùıb āanaeatlarından bir kitÀb kendüsiçün idtiyÀr
úılalar tÀ ðalú arasında fÀyide úılsun deyü 5.
Şeyð-i ecell **Ebu ŪÀhir bin İbrÀhım bin Muóammedü'l-**

áazneví'1-Öekím raómetu'1-lÁhi èaleyhi bu kitÁbı PÀrsı 6. kitÁblardan kim maèryf ve meşhýrdur urdı çıúardı adını **RÀóatü'1- İnsÁn** úodı diledi kim 7. bu kitÁbdan çou fÁyideler óÁáıl ola ðalúa fÁyidesi doúına Àdem miáli yire beñzetdi bilgil 8. ve ÁgÁh oláıl Àdem miáli yir miáli gibidür úaçan bir kişı yir ıssı yirin vaútında áıvarsa vaútında ekse 9.vaútında úimÁr eylese elbetde ol yir èimÁret olur úaçan kim vaútı geçdüginden áoñra áuvarsa 10. yÁ ekse elbetde ol yir ðarÁb olur imdi Àdem miáli dağı yir miáli gibidür cÁn èazızdür gerek kim 11. Àdem hemışe tendürüst olmaúlıaı saúlaya herçi tene ziyÁndur andan perhíz eyleye herçi tene 12. aáıdır anı istièmÁl eyleye şöyle gerek kim Àdem kendüzini dört nesneden saúlaya evvel 13.çou uyumaúdan ikinci çou söylemekden üçüncü çou yimekten dördüncü çou mücÁmièat úılmaúdan beşinci 14.sÁyir **Cúbbe? Öekim** eydür her kim çou yise maédesin azdura ve çigerin ve bögregin øaèif eyleye 15.ve úarın içinde yil eglense tenine ve cÁnına ziyÁn ola yedügi úaèÁm siñmeyüp toðme olduái sebab 16.andan ola ve teni süst ola ve dağı her kim yiyesi çou yise yüzünüñ rengi áaru ola teni

95. a

1.dağı aarı ola ve gözünüñ nýrı dağı øaèif ola **BuúrÁú** eydür her kim yiyesi çou yise 2.beynisine ziyÁn ola ve sevdÁ rencin getüre ve dağı her kim cimÁèi çou eylese bögregi süst ve øaèif 3.ola ve teninüñ úuvvetin gidere ve maédesin ðuşk eyleye ve gözün úararda cÁna ve tene ziyÁn ola 4.Ádemi tiz meflýc eyleye her kim çou söyleye baş aarısın ve şaúıúa aarısın getüre ve maédesin 5. øaèif eyleye teninüñ óarÁretiñ dağı hiç eksük itmeye **BuúrÁú** óekim eydür her kim tÁze balıú yise 6. úuş yumurdasıyla diş aarısı belüre diyü úorusun her kim bir gün içinde südile balıú yise úulunç renci 7.belüre diyü úorusun **CÁlinýs hekím** eydür süd yise üstine süci içse ayaái bükile siñiri bozıla 8.her kim bir gün içinde balıa ile tÁze süd yise ve andan ılı suya girse nıúrıs renci óÁáıl 9.ola ve dağı her kim óacÁmat eyletse dursa andan ardınca turşı yise uyuz olmaú renci belüre diyü10. úorusun her kim

èyð- 1 òÀm dögse ùuz ile yise aàzı úóúusını òiş eyleye ve çirkin 11.yiyisin gidere ve balàamı dağı gidere her kim yÀsemin yÀân fetil eylese úulaú delüğine ãóusa12. úulaú aàrısın zÀyil eyleye **BuúrÀù Óekim** eydür her kim dilkünüñ içi yaân zeyt yaàıla òavni(?) sıya 13.ve şÀn otıyla on yıllıú nÀsur rencine dürtse gidere her kim yarasanuñ úanın şeb-kýr14. kişinüñ gözine dürtse şeb-kýrligin gidere **İsóÀú** eydür bÀd-ruc áuyın yaèni yarpuz 15.áuyın kÀfýr ile buruna damzursa burun òomrulduân gidere kesel6. her kim benefşe áuyın eski sirkeye úatup yüze dürtse yüzüñ irisin gidere 17.ve nÀzük ve yumşau eyleye her kim ùurb ùòdın şÀb áuyıla bala úarışdurup yise úuãdura

95.b

1. ve on yıllıú behau rencine devÀ ola gidere zerdalüyi ıâlada rastýú úaşını döge 2.aña úata bir gice úoya irte içe èaòim úuãdura ve dağı her kim sarumsaâı úaèÀm 3.ile çou yise balàam maèdesinden divşüre cemè eyleye **İbrÀhım Óekim** eydür her kim ústi açuú durmuş 4. úaèÀm yise beñizi áaru ve boynı ince ola ve úarnı içinde yıl eglene yidügi úaèÀm dağı 5.siñmeye **Muóammed Óekim** eydür her kim áuyı çou içse maèdesin øaèif eyleye derisin 6. süst eyleye ve iri eyleye ve dağı òoşlık ve áafrÀn belüre **İbn- i MÀsyye** eydür her kim bevlile7. àÁyü eylemegi kendüzinde yıasa bögregi ile úavuân øaèif eyleye ve dağı bevÀsır rencin belürde 8.her kim cimÀèi çou eylese bögregin øaèif eyleye ve derisin iri eyleye ve saçı saúalı vaúitsüz 9.aàara her kim cimÀè úılmaúlıâı arzý eylese andan kendüzin cimÀè úılmaúdan yıasa uyuz olmaúlıú10. rencin belürde ve dağı denbel ola her kim cimÀè úılmaúlıâı kendü èÀdetinden artursa siñirleri süst 11. eyleye ve dağı dizinüñ incügi úuvvetin gidere **CÀlinýs Óekim** eydür her kim òÀm kendeneyi çou yise aâız úóúusın12. nÀdoş eyleye dağı dişlerin èayblu eyleye her kim kendÀneyi yaàıla úavursa yise bevÀsır rencinde úanın gidere13. her kim kendeneyi çeyneyüp cırÀòÀta ursa cırÀòÀtuñ úanın duràura her kim bir dirhem kendene14. ùòdumın on gün yise bevÀsır rencinüñ aâlın kese gidere dağı úanın tizcek

duràura şifâ ola **Zekeriyyâ**15. **óekim** eydür her kim azacuú kişnici yise úanı ââfi eyleye eger çou yirse ziyân eyleye cimâè eylemek 16.arzusın gidere her kim kişnic dögse şiş olmuş yire ursa şişin gidere sâkin eyleye derdin vel7. úanın ââfi eyleye ve dağı cigerin úuvvetlendüre **èîsí óekim** eydür her oılan kim döşege işegen

96.a-

1.olsa bir miâúal kişnic ve bir miâúal kendüri günlük döge yaâa úata oılana yidüre işedügi kesile 2.işemez ola ve dağı eger oılan döşege işese iki dirhem zencâr uodmı bir dirhem pâzu birle üç gice yidürse 3.ayruú döşege işemeye ve dağı kişnic âuyın gül âuyı ile göze dürtse göze düşen pusı gide 4. ve derdin sâkin eyleye **èîsí óekim** eydür her kim ûañlacaú iki dirhem kişnic ve iki dirhem aú şeker 5. ile yise ısıtmaya kim Âdemüñ âññüklerin dutar anı gidere ve derdin sâkin eyleye her kim çou çou 6. úuââa bir dirhem kişnic ve iki dirhem gil-i ermeni şâb âuyıla úarışdurup yise úuâduân gidere7. **Eby CÂlinÿs** eydür her kim şarâbı çou içse úanın göyündüre dağı şehvetin âıya cimâè arzÿsın gidere 8.ve her êavrat kim anuñ óayoyı baâlanmış olsa bir dirhem şarâbı gül yaâına úata ısıda andan anı 9. içe óayoyı baâlanduân açá ve eger kimesneyi yılan âoumuş olsa encir yapraân dağı seôâb 10.yapraân ve úoz yapraân bu için dögeler yidüreler ol yılan aâusın defè eyleye tiryâú yirine 11. ve eger kimsenüñ oturduâı yir aârısa seôâb yapraân çeyneyüp oturduâı yire ursa 12.derdin sâkin eyleye ve eger seôâb âuyın úarınca inine dökse dükeli úarıncalear öle13. ve eger kimesne seôâb âuyın tâze yaâa ve sirkeye úatsa úaynatsa kendüzine dürtse hergiz anuñ ûonına14. bit ve sirke düşmeye **Bÿçine óekim** eydür her Âdemüñ kim dişi aârısa eger yilden ise seôâb 15.yapraân döge aârır dişinüñ üstine duta aârısın sâkin eyleye eger seôâb sirkeyle 16.úaynatsa andan bize dürtse âol eyegüsine yapışdursa úalâúı gidere ve derdin sâkin eyleye 17. eger sezâbı oılancuâuñ úarnı aârısa âuyın úarnına dürtse derdin sâkin eyleye **ísóâk óeúim**

96.b

1.eydür her kim seõĀbı kişnic āuyıla ūaynatsa ŧeb-kõr gõze dũrtse ŧeb-kũrligi gidere 2. her kim seõĀb ūõdmin yaāıla ūavursa biryĀn eylese andan bala ūatup yise hergũn bir miāũĀl 3. ūadarı endĀm sũstliāi gidere ve laũvĀ rencin dađı gidere **ēĀsi ōeũim** buzinenũn yaēni naēnĀē ūurısın 4. ŧekker ile dõgse yise ūayāuyı ve gõnũl ūarlıāın gidere Ādem tenine ŧĀõilliũ getũre **Ībn- i MĀsũye** 5.eydũr her kim bĀd-rũc yaēni yarpuz çou yise ūarnına ōarĀret ve ıssılık dũŧe her kim bĀd-rũc 6.āuyın gõzine dũrtse ŧeb-kũrligin gidere her kim bĀd-ruci gõgercin bouına ūarişdursa andan anı ılı āuda kendũ tenine dũrte gice uyuzın teninden 7.gidere her kim bĀd-rũc āuyın ūavşan õdiyle ūaynatsa 8.aārır ūulaāa ūamzursa rencin sĀkin eyleye dađı ūulaũdan gelen çirki eride her kim ūarõyn çeyneye 9.aāzı ūõusını õiş eyleye ve dađı semũm yiyisi aña kĀr ūılmaya ve āusuzlıāın dađı gidere her kim ūarõynı 10.dişine dũrtse ūan kim dişinũn dibinden aũadurāura ve eger dişi ēayblu olursa ēaybın zĀyil ide11. ve eger kimseyi ēaũreb āõusa ūarõyn çeynese souduāı yire dũrtse derdin sĀkin eyleye12. **BuũrĀũ ōeũim** eydũr her kim ūarõyn kõkin birũaç kez yumurdayıla erişteye ūoyup bile yise ĀvĀzın aça ve13. eger etmegile yirse maēdesin ūavĩ eyleye ve balāamı gidere ve dađı maēdesinũn sũ(r)dũāin? zĀēil eyleye 14.ve eger çou yise ŧehvetin zĀēil eyleye her kim siperũm yaēni fesligĀn yaāı ile biryĀn eylese andan saç ile saũalına15.dũrtse āĀyet ūara eyleye ve saçı saũalı dõkũlmeye eger bir kimsenũn dũbũri çıusa devrũlse 16.şĀh siperũm uşacuũ dõge ūaynada dũbũrine dũrte dũbũri gey õiş ola **BuũrĀt ōeũim** eydũr her kim 17.şĀb ve şĀh siperum fesligĀn yaāı ile biryĀn eylese her gũn bir miākĀl andan yise burnı ūomrulduāın

97.a

1. ūurāura Ādemũn ūarnından ūan geçse anı dađı ūurāura ve eger şĀh siperũm yapraāın dõgse şĀf 2. eylese her ēavrĀt kim kendũzine dũtũnse oālan cĀnın dađı endĀmların germ eyleye her kim şĀh siperũm ūõdmin 3. yaāıla ūurutsa ūulaāa damzursa ūulaũ

ãaàirliân gidere úulaú iŝidür ola **MedÄyini óeúim** eydür 4.her kim nergisi yiylese maèdesin úavì eyleye ve òoŝ uyúu getüre her kim nergisün yaân öekerine dürtse 5.saòt eyleye ve úuvvetin daòı artura ve hem èavrat kim yüklü olmaya nergisi dögsün fetil eylesün eriyle cimaè 6.itdügi vaútın ol fetili dutsun yüklü ola tangrı fermÄnı birle **èAli öekim** her kim üleŝdürü7.dÄyim istebÄn toòmın yise sevdÄ rencin belürde ve odın daòı germ eyleye ve úuvvetin artura ve eger kimesne 8.istebÄn toòmın yise isitme rencin zÄyil eyleye ve eger dögsse beòau rencine dürtse zÄyil eyleye 9. ve eger istebÄn toòmınuñ úızılın evüre evüre düüzse ol evde yılan varısa gide ayruú ol eve 10. yılan girmeye ve eger istebÄn toòmın gül yaàıla úavursa Ädemün óarÄretin ve úarın geçdügin gidere ve eger yüklü 11.èavrat istebÄn toòmın çoú yirse oàlanın düşüre daòı baş aàrısn ve ŝaúluá aàrısn belürde12. daòı yavuz rencler belürde **ErcÄnis öekim** her kim kÄsni çoú yirse úanın äÄfi eyleye ve äuaalıân gidere 13. her kim etmegi sirkeyile yise beñiz äarılıân gidere her kim kÄsni äuyın kÄfÿr ile burnına damzursalar ŝaúluá 14. aàrısn gidere öiŝ uyúu getüre ve eger kÄsni dögseler ve şişmiş yire ursalar şişin gidere 15.sÄkin eyleye ve eger kimse úuz yirse aázından gelen äuyı gidere ve daòı dürlü dürlü ısıtma rencin zÄyil 16. eyleye ve eger kimesne úuş úarnın kÄsni äuyıla úavursa yise úarnından gelen úanı duràura **Maàsuye** 17. **óeúim** eydür her kim kÄsni toòmın biryÄn eylese şekker ile yise şol kimsenün kim öekerinün baŝından úan

97.b

1. gelür olsa úanın duràura ve eger kimsenün cigerinde èillet olsa üç ŝerbete kÄsni äuyın şekker ile 2.içse ol èilleti gidere tendürüst ola ve eger teninde issilik èilleti olursa kÄsnîyi ekşi nar äuyıla 3. úaynada gül yaàı ile kendü teninde óammÄnda dürtse issilik daòı uyuz rencin teninden 4. gidere her kim kerefüs äuyın úaynatsa nuŝÄdırla aázına àaràar virse dutulmıŝ ÄvÄzı açá äÄfi eyleye 5. her kim kerefüs toòmın dögsse bal ile maècÿn eylese yise úavuúdaàı çirki arıda úavuân äÄfi

eyleye **MĀzýú** 6.**óeúim** eydür her kim kerefüs toðmın şekker ile yise erligi úavî eyleye her kim bir dirhem kerefüs toðmın ve bir 7.dirhem keşýr toðmın ve bir dirhem maãûaki ve bir pĀre èýd- 1 óĀm ve bu dükelin döge maècýn eyleye üç günde birer 8. dirhem yiye maèdesini úavî eyleye ve balâamın gidere ve aâız úoúısın ðoş eyleye ve aâızdan gelen äuyı 9.durâura ve äovuúdan olmış renci gidere ve toðme olup úaèĀm siñmedüğine daðı eyü ola ammĀ cimĀè eylemek 10.şehvetin kese gidere daðı südük dutulsa yolın açá úaşandura rĀóat ola **İbn- i MĀsýye** eydür11. her kim turb äuyın abkĀme ile úarışdursa aâzına âarâara virse dutılmış ĀvĀzın açá ve balâamı daðı gidere ve 12.maèdesin úavî eyleye her kim turbı bal ile úaynatsa yise göbek ve úasýú aârısın gidere ve èaòim menfaèat 13.dege **İsóĀú óeúim** eydür her kim turb toðumın çok yise ðuşúı artura her kim çügündüri çoú yise äafrasın ve balâamın gidere 14.gögsin yumşada ve eger çügündürüñ yapraâın úaynatsa şişmiş yire dürtse şişin gidere **İsóĀú óeúim** 15.eydür her kim turb äuyın beóau rencine dürtse beóau rencin gidere ve daðı dört günde bir kez 16. dutan istimayı gidere èaòim menfaèat dege bu maèniyile kim ol turbı döge bir óavanda äuyın ala daðı17. óammĀma vara bir úadeó ol turb äuyın ılı äuda úandura ve balâamı gögsinden gidere ve daðı aâzından

98.a

1. gelen úara äuyı gidere ve eger bir kimesne turb äuyın úoyun ödiyle úarışdursa úulaâa damzursalar úulaúdan 2.gelen çirki eride gidere ve her gün dutan ısıtmayı gidere **İbrĀhim óeúim** eydür èaceblerin şol kişiyi kim 3.bir yıl içinde bir hafta her gün bir biryĀn olmış keşýr yise eger anuñ on úarĀvaşı daðı 4.olursa rĀøı eylemezse èaceb ola zîrĀ cimĀè şehvetin arturur **İbrĀhim óeúim** èaceblerin şol bir yıl 5. içinde bir hafta her gün üç güne degin turb toðumı yise hiç illet aña kĀr úılmaya ve eger turbuñ siyĀsıyla 6.dĀrçini ve zencebîl ve úaranfûl bunları cemè idüp dögeler ve elekden geçüreler daðı bal ile maècýn ideler 7.yiyeler fĀéide ide ve eger on úarĀvaşı daðı

olursa dükelin raõı eyleye cimÀè úılmaú úuvvetin artura 8. **İsóaú óeúım** eydür her gün bişmiş şalàamı açla yise ve gögsin yumşak ve äovuúlılân dağı gidere ve 9. èaôım menfaèati dege ve eger elin ayaân äovuú urmuş olsa bişmiş şalàam dürtse òoş ola 10. ve her kim şalàamı bişirüp yise eyü eyleye cimÀè úılmaân úuvvetlendüre ve dağı ùabîèatı nerm eyleye cÀna 11.ãafÀ vire **CÀlinÿs óeúım** her gün bişmiş şalàamı óammÀmda tenine dürtse teninüñ irisin gidere 12. nerm eyleye ve eger kimseyi şalàam äuyıla başın yusalar saçı ve saúalı vaúitsüz aàarmaya ve dağı başınuñ 13. òuşkluân gidere **BuúrÀù óekım** eydür her kim turbı acıa yise maèdesin úavî eyleye ve balàamı gidere 14. toðme olup ùaèÀm siñirümeyene èaôım menfaèat dege ve ÀvÀzın dağı açı ve eger uyuduâı vaútın turbı 15. yiyüp yatsa maèdesin úavî eyleye balàamın gidere ve aâzı úoúusun gökcek eyleye ve her kim turbı bişürüp 16. yise öekerinüñ süstligin gidere ve úavî ide ve her kim turbı toðumın úızıl äoàan äuyıla 17. úaynatsa şişmiş yire urursa şişin gidere her kim cimÀè úılmaâa úÀdir olsa iki dirhem

98.b

turb toðumın yaàıla úaynada ve öekerine dürtte öekerinüñ süstliân gidere úuvvetlene saðt ola **MÀsÿye** eydür. 2. her kim turbı toðumın yise maèdesin úavî eyleye ve dağı muòtelif yılleri maèdesinden süre gidere **BuúrÀù** 3. her kim sarumsaúı çouú yise maèdesin pÀk eyleye ve dağı biregünüñ eli ve ayaâı ditrese ol ditremekligi 4. gidere laúvÀ rencine dağı yavlaú menfaèati dege ve dağı endÀm süstliân zÀyil eyleye **BuúrÀù óekım** eydür 5. her kim sarumsaâı yaàıla úavursa yise bevÀsır rencin zÀyil eyleye ve göbek ve úasú aârısın sÀkin eyleye 6. her kim sarumsaú äuyın úoyun ödile úaynatsa úulaâa damzursa úulaú aârısın gidere ve äaâırlıân ve rencin zÀyil eyleye **èİsı hekım** eydür 7. ayuñ evvelinde ve aðirinde äarè renci belürse 8. äarè oldur kim añsuzda düşer ve uââı gider ve aâzından köpük gelür ve dağı dívÀneliâi àÀlib olur úızılca 9. äarumsaú úabın oda dütüze tütünine dura bu èilletler ol kişiden zÀèil ola ve eger kimesne

kernebi biryân 10. eylese şarâb içdüğü vaútin úuz ile kernebi yise elbetde şarâb anı esritmeye ne úadar çouú içerse **CÂlínýs óekím** eydür 11. her kim çig ãoàanı çouú yise baş aârısın ve şaúíúa aârısın getüre 12. ve gözlerin dağı úararda ve sevdâ rencin dağı belürde her kimüñ ki erligi süst olsa ve öekeri dağı 13. işe yaramazsa sarumsaâı çouú yise ãaôím menfaèati dege aããı ide ve eger sarumsâú yidügi gün yılan 14. soúsa hergiz aña kâr úılmaya her kimüñ ki öekeri süst olsa sarumsaú yaân biryân eylese yise 15. ne kim yil varısa süre gidere eger yaân öekerine dürtse öekeri àâyet saôt ola süstlügi gidere 16. **êĭsí óekím** eydür her kişinüñ kim dişi aârısa eger yilden ise sarmusaâı oda bişüre 17. aârır dişüñ üstine úoya aârısın gidere derdin sâkin eyleye her kim bişmiş sarmusaâı yise úarnı

99.a

1. içindeki óarâretin çeke gidere çouú menfaèati dege her kim sarmusâú úabın oda göyündüre dağı zeyt yaâına 2. úarışdurup şol kişinüñ kim saçı saúalı döküldi girü bitmedi bu yaâdan düрте saçı saúalı tiz bitüre 3. ãaôím fâéide ide **Medâyini óekím** her kişinüñ kim oturduâı yir aârısa bir dirhem býre-i zergirânı döge 4. ve sirkeye úata úarışdura şâf eyleye kendüzine dütime maúeadı rencin gidere ãaôím menfaèati dege 5. ve dağı yillerin süre ve eger sarmusâú dânesin yaâ ile úavursa dânesin yise yaân kendüzine dürtse 6. balâamın gidere maèdesin pâk eyleye ve eger ãoàanı bala úatsa yirde kim úıl dökülüp girü bitmese ol yire birúaç kez dürtse úıl bitüre ve eger ãoàanı eyleye úavursa ulaşdurı dâéim yise şehvet ile cimâè 8. úılmaú úuvvetin arturur **İsôâú óekím** her kim ãoàanı oda bişürse âiâr yaâına úatsa naãýr rencine 9. dürtse eger on yıllıú naãýr ise gidere dağı Âdemüñ maúeadından gelen úanı gidere 10. ãaôím menfaèat ide her kim òam ãoàanı yise balâamı maèdesinde cemè eyleye her kim ãoàanı sirkeyile úavursa 11. óammânda kendü tenine dürtse uyuz rencin gidere uyuzlu kişiyeye menfaèati dege **æâbit bin Úır óekím** 12. eydür her kişinüñ kim hâyesinde yil olsa ãoàanı yaâ ile biryân eylese şeker úata yiye òâyesindeki yili 13. süre gidere

her kim acla bişmiş keşyr yise avâzın aç her kim keşyr âuyın bala úatup yise şehvetle cimâe 14. úılmaâı artura dağı úuvvetlendüre her kim keşyr yapraâınuñ âuyın kendü tenine dürtse teninüñ iriligin gidere yumşada 15. **İbn-i Úytaó óekím** eydür her kim keşyr ile üzüm úaynatsa ve andan âuyın ââfí eylese içse bevââır 16. úamarın kese gidere dağı her kim keşyr toğumın yüklü âavratuñ altına dütüze úarnı içinde ölmüş oâlanı düşüre 17. her kim dâeim keşyr yiyici olsa âaceblerin kim ol kişi on úaravaşı ola onın dağı döşnyđ eylemeye

99.b

her kim badılcânı çigle döge âuyın sıúa her kimde ki bevââır renci olsa ol âudan iki úsküre içüreler aclaca dağı 2. itdüre aşıaa indüre andan badıncândan âıúılmıř âuyla maúeadın yuya andan avadan tâ kim ol 3. bevâsırı andan düşe andan âoñra eski panbuâıla yapışduralar tâ kim úuruya andan ol panbuâı úopara bevââır dağı 4. bile úopa dağı andan âoñra merhem úoya mücerrebdür **Câlinýs óekím** eydür her kim benefşeyi döge úor odına 5. úatsa andan fetíle eylese âavrat kendine dütüñse eriyle cimâe úılduúdan âoñra tañrınıñ emiriyle 6. oâlana úala ve eger řâhsiperým çou yise diř aârısın zâeil ve gözi rýşen eyleye řâh siperým döge 7. dağı bişmiş yire ursa derdin sâkin eyleye **İbn-i Mâsuye óekím** eydür her kimüñ kim òâyesinde 8. řiř olsa řâh döge yumurda âarusıla úılâ eyleye şişin gidere ve derdin sâkin eyleye her kim 9. nergisi döge úasuâına baâlasa hergiz susuzluú aña kâr úılmaya her kim mucâmiâat eylese elbette ol evde 10. nergis gerekmez eger kişi cimâe úıllıdururken gözine nergis düşe gelse aña baúsa fi'l-óâl erligi baâlana 11. şehvetin götürmege inzâl olmaâa eger şehvet dökülecek olursa gözine ðalel gele yaeni kör ola **âísí óekím** 12. eydür her kim gelincük çiçeginüñ kökin gölgede úuruda dağı yumuşaú döge yumurda birle yiye acla üç gün bevââır 13. rencin zâeil eyleye gidere her kim gelincük çiçeginüñ kendüsin havana úoya döge zeyt yaâına úata üç gün 14. dura andan âoñra úaynada depesine ura ayrú baş aârısın görmeye her kim rastıú úaşın yumşau döge 15. ðunamı

úanada oda úuruda gidere nĀfiēdūr **CĀlinÿs** eydūr her kim gelincūk çiçeginũñ āuyın alsa sirkeye 16. úatsa başa dūrtse baş aārısın dađı řaúıúa aārısın gidere her kim gelincūk çiçeginũñ kendūsın 17. úaynatsa saça saúala dūrtse āĀyet úapúara eyleye her kim gelincūk çiçeginũñ dibindeki dūgmecūgin úurıtsa súciye

100-a

1. úatup her kime kim andan içürse bi-ōiř ola her kim gelincūk çiçeginũñ yapraāın dōgse burnı ùomrulan 2. kiřinũñ alnına dūrtse úanın durāura her kim ùurnanuñ yūregin úanúı evde kim dūtūzseler ol evde sıçanlar 3. cemē ola **CĀlinÿs óekím** her kim yüzũñ içi yaāın niúrıs rencine dūrtse rencin gidere her kim etin 4. sirkeyle úaynatsa niúrıs renclı Ādeme yidūrse niúrısın gidere ēaōím fĀyide vire her kim úurt 5. iligin bala úatsa ılı āuda acıa içse bil aārısın gidere ve arúa aārısın dađı gidere her kim úurduñ 6. beynisin āuyla úaynatsa řiřmiř yire ursa řiřin gidere her kim úurduñ öykenin úurutsa dōgse taze 7. sūdile bala úatsa úaynatsa içi āulumaú rencin gidere her kim úurduñ diřin kendūyle bile gōtüre elbetde her 8. iāırıcı canavar aña kĀr úıllmaya **İsōĀú óekím** eydūr her kim úurduñ ödin bala úarıřdura öekerine dūrte her úanúı 9. ēavratıla cimĀē eylese elbetde ēavrat anı seve dost dutuna ve bí-úarĀr ola ve eger úurduñ öykenin zeyt 10. yaāıla úavurtsa öekerine dūrtse her ēavratıla kim cimĀē úılsa ol ēavrat anı dost dutına 11. **İbrĀhím óekím** eydūr ayunuñ içi yaāın bala úatsa řol kiřinũñ kim ùalaúı olsa yise ùalaāın gidere 12. úanı dūrüst ola her kim ayunuñ içi yaāın sovuú urmiř yire dūrtse öoř úıla her kim ayunuñ úanın 13.gōze dūrtse gözde biten úıllı gidere her kim ayunuñ ödin bala úatsa yise bevĀĀır rencin gidere ùamarın kesel4. her kim ēavrat kim ayunuñ yaāın kendūyle gōtüirse her çend kim er anuñla cimĀē úılsa yüklü olmaya **ēAbdullah** 15. **bin HilĀl** eydūr her kim çetük úarnın zeyt yaāıla veya āıāır yaāı ile úavursa dívĀne kiřiye yedürse 16. divĀneliāi gide tendürüst ola her kim úara çetük yūregin úurutsa derisile saā omuzında gōtüirse 17. hiç dūřmĀn aña kĀr úıllmaya **SĀzun óekím**

aydur her kimüñ kim südügi yolu dutulmasa girü bu
úarn? yidürseler

100-b

1. sirkeyile sidügi açıla doğ ola **Muóammed bin ÓekeriyyÀ óekím** eger kirpinüñ başın Ádem öldürmiş
2. úılıç ile keseler maärÿè olmuş kişinüñ boynına
daúa úosalar maãruèlîâı gide doğ ola ve eger bir
kimsenüñ 3. cırÀóÀtı veyÀ demren içinde úala ayuyı
öldüreler etinden bir pÀreyi ol cırÀóÀt üstine
uralar 4. demreni çeke çıúara ve eger saçını dağı
iki pÀre eyleyüp ıssıla cırÀóÀta ursa demreni çeke
çıúara 5. her kim ayunuñ ödin göze çekse gözden
gelen yaşı duràura her kim serçenüñ úuru boún aâız
yarıyla 6. yoàursa cırÀóÀta ursa doğ eyleye ve dağı
serçenüñ úuru boún şol èavrat kim yüklü ola
oàlanın 7. düşürür ola yÀöÿd oàlanı úarın içinde
yil yiye ol boúı ol èavrata yidüreler ayrú 8.
oàlan düşürmeye ve her kim hüdhüdüñ dilin kendü
dili altında dutsa cimÀè úılmaúlîâı artura her
èavrat kim 9. yüklü olsa úavşanuñ emicegin yise
úavşan irkek ise irkek oàlan úoàura ve eger dişi
ise 10. úız úoàura **CÀlínÿs óekím** eydür her kim
úarlaàuç göyündürse külin áuyıla yoàursa boàazı
şışmiş 11. kişinüñ boàazına dürtse şışin gidere doğ
eyleye ve eger úarlaàuç külin göze çeke gözden 12.
gelen yaşı durdura ve eger úarlaàuç etin úurutsa ve
andan anı havÀn içinde döğse bir miâúÀl 13. açla
yise öÿnÀú rencin gidere her kim úarlaàuç etin
dÀyim yise gözi nurlandura **BuúrÀù óekím** eydür her
kim 14. úarlaàuç yavrusın ki henüz tüsi bitmedük
ola aña zaèferÀn düрте yine yuvası içinde úoya
anası 15. atası görürler kim yavrusı áaru olmuş
áanalar kim áayru olmuş varurlar bir úaş vardır kim
16. áaruluú rencine kefÀretdür bulup getüreler kim
yavrularına yidüreler yuva içinde bu zaèferÀn
dürten 17. kişi ol úaşı alsun dağı her kim áaruluú
renci olsa ol úaşdan bir pÀre döge bal ile

101.a

1. yiye áarullîân gidere tendürüst ola **BuúrÀù óekím**
eydür her kim nergisi yiylese èaúlı úavı ola dostı
2. doğ göre her kim nergisüñ yaân alsa erüñ çavına

dürtse úataàn ola her kim nergis dögse äuyın 3. alsa erile cimÀè úılduàı vaútin ol äuyı şÀf düttüne yüklü ola her kim nergis äuyın alsa gice görmez 4. göze úosa şeb-körligin gidere her kim nergisi dögse andan bir nesneyile úasuàına baàlasa hergiz äuâamaya 5. **HÀrÿn öekím** eydür her kim úoàan boúın yise yüklü ola **CÀlinÿs** eydür her kim eger dilerse kim 6. èavratuñ úarın içindeki oàlan irkek midür ya dişi midur ol èavratuñ gögsinden biraz süd saàa bir úaşuàa 7. dağı bir çanaàa äu úoya ol äuyı úuràura andan ol südi getüre ol äuyuñ üzerine ùamzura eger 8. ol ùamzurduàıñ süd ol äunuñ dibine inerse úız olur eger dibine inmezse er olur her kim üç úoúuz 9. butaracuàı gümüş birle äoysa er oàlan emdügi süd birle yumurda içinde ezse andan äoñra göze 10. çekse göze düşen pusı gidere her kişi kim gök gözlü ola oàlancuàı úara yaàız èavrata emzürse 11. ol oàlancuú gözinüñ göklügi úaralıàa tebdıl ola her kişi kim şimdi úoàmış oàlanuñ evvel 12. sıçduàı boúunu úuruda gözine sürse çeker gibi çeke gözdeki aàı gidere dağı úapladuàını gidere äıóóat 13. bula dÿd için mücerredür dÿd yaş rÀziyÀneyi yunmamış birinc ve úızılca keçi bögregi yaàıla muóarrÀ bişüreler 14. dağı müstevfı yiye üzerine àayri nesne yimeye ve eger bir kez yimegile şifÀ tekrÀr ide şifÀ bula15. **li'ã-ãüdaèü'l-óÀãıl mine'l-óarÀreti òall ü óamrin cüzéü ve dühnü'l-verdi ve cezÀn mãü'l-verdi àelÀae eczÀnin 16. ve buùile'l-cebhetü yüfídü maèídetün cedídetün tÀmnetün nevè-i Àòirü's-südaì'l-óÀãılı mine'l-burÿdeti'l-èacín ióÀ óülle 17. bi'l-mÀí ve òuliüa yuóíbbü'r-reşÀdi'l-medúyúı ve üyliye bihí'l-cebhetü nefeèa mine'ã-ãudÀi'l-bÀridi ve's-şauíúa**

101.b

1. el bÀridi nevè-i Àòiri li cemièi el mai'l-maècín ióÀ óülle bi'l-óüllü ve òuliüÀ bi'l-kendir ve úılÀbihi'l-cebheti nufièa min cemièi'l- 2. envÀèi'ã-ãudÀèi úurã-ı zerníò terkíb úurã-ı zerníò budur ki öikr olunur äaru zerníò beş dirhem úara3. zerníò üç dirhem kÀàıdlu güli üç dirhem şÀb beş dirhem söyünmedük kireç yigirmi dirhem mecmÿèı ayru ayru dögeler 4. ince bizden yÀ óarírden geçüreler

bir úab içinde cemè ideler āarıp sirkeyile
yoàurular úoyuca ola úatı balçıú gibi 5. dağı bir
kiremidi od üzerine úoyalar úıza bu edviyeden úaşıú
ucıyla kiremüd üzerine úoyalar bişe úuruya 6. úurs
ola eger yaz günü iderse güneşe úarşı bir tağta
üzerine úoya úurıda dağı dögeler nĀāÿr etlü 7.
öunĀm üzerine ekeler üzerine eski panbuú uralar ol
gün dura yarındası ol urduâı vaútda gidere 8. dağı
melhem-i nuđĀè ura terkíb-i melhem-i nuđĀè budur ki
öikr olunur oñurâa iligin úabından çıúaralar biraz
9. ekşi òamír ve biraz tere yaâı úatalar eger tere
yaâı bulunmazsa ya bezir yaâı ya sĀyaâı úatalar
havĀn 10. içinde cemè idüp dögeler bir pĀre
zaēferĀn dağı úatalar melhem ola cırĀóĀt üzerine
bir āabĀó bir 11. ađşĀm uralar tĀ mühresi úopinca
mühresi úopduâından āoñra merhem-i aāāar uralar
terkíb-i merhem-i 12. aāāar öikr olunur çam saúızı
on dirhem mezdeki saúızı üç dirhem günlük üç dirhem
çĀşir iki dirhem dĀne 13. çĀdıırı iki dirhem mÿm
yigirmi dirhem zeyt yaâı yitmiş dirhem bir úab
içinde cemè ideler od üzerinde eridüp 14. birbirine
öılıú ideler dağı bizden süzeler bir úaba úoyalar
úarışduralar tamĀm úarışa andan āoñra 15. tĀ yara
oñulunca òaāāa úurā-ı zernío bir kişinüñ dişi eti
yinse evvel aázına āarp sirke 16. duta dögülüp ince
bizden geçmiş úurā-ı zernío diş dibinüñ çürümiş
etlerine eke 17. bir yumurda bişince úura andan
āoñra gine sirke her gün böyle ide tĀ òoş olunca
yoàurdlardan

102.a

1. ve baldan perhíz eyleye óĀāāa úurā-ı zernío bir
kişide kesmece çıúsa üzerini úazıyalar 2. tĀ saâ
yire degince dĀyiresine dağı òamírdan bir òalúa
ideler āāâ yire yitmeye üzerine úurā-ı 3. zernío
ekeler òoş ola ve öÿreye ve ekileye dağı ekeler òoş
eyleye merhem-i dĀöilyñ 4. merhem-i dĀöilyñ òanĀz
yire ve oñulmaz başlara ve úatı ve rím yumşadur
taölıl úılur oñuldurucıdur on iki 5. āanaēat-i
mürdeseng on iki dirhem ve zeyt yaâı úoya bir

ùencereye úaynada ammÀ mürdeseng eyü 6. döğülmüş gerek şol úadar úaynada kim tÀ óall ola andan luèÀb-i óulbe ala ve luèÀb-ı bezr-i kettÀn ve luèÀb-ı òuòmı 7. ala luèÀb budur ki iãlar ezer bir bezden süzer aşıaa inene luèab dirler iki mürdeseng aarı ol yaà 8. üstine úoyup úaynada ùÀ úoyula andan istièmÀl úıla veremlerde ve òanÀzirlerde merhem-i bÀsliúÿn 9. merhem-i esvÀr dağı dirler et bitürücüdür āanaeatde zift ala kim çamdan olmuş ola ve rÀtıc ala yaèni aú 10. arı çam saúızı ve mÿm her birinden beşer dirhem úata dört dirhem óÀcet olduı úadar zeyt yaàı ile eridüp 11. istièmÀl úıla merhem-i zencefir oñuldurucıdur şol oñulmaz nesnelere òanÀzirleri ve sereùÀnları ve eti yarada 12. tız bitürür ve āanaeat-ı mürdeseng biş dirhem kendür döger úunne ve èuşşÀú ve onar dirhem saúız aàacı saúız 13. altı dirhem aú mum on dirhem zencefir on dört dirhem bu edviyyeleri dögecegin döge ve eride ocaın 14. eride zeyt yaàı ile ve şırluàun yaàı ile birbirine àÀyet úarışduralar bir úaba úoya merhem-i úaããÀb bögrek 15. yaàı çam saúızı zift ve zeyt yaàı günlük maãuauı mÿm berÀber ola eczÀda birbirine òılù ide nevé-i diger çam saúızı zeyt yaàı ve yumurda āarusı bögrek yaàı günlük maãuakı zift birbirine òılù ide nevéi 17. diger yaraya ki zaómet úatı ola zeyt yaàı kÀfyri mÿm firengı isfidÀc birbirine òılù ide Àt úÀşÀnmasa

102-b

1. úaranfúl yidürelere dağı tız süreler úaşaneh bir èavratuñ oalı úızı olmasa sebep budur ibük úuşınuñ úoynaanın yaúalar külini alalar dağı aãbÿr ùodumın dögeler úızıl enigüñ sayaaıla óabb eyleyeler 3. dağı üç gün anı ol òÀtun kişi yuda dağı erile cimÀè ide tañrınuñ emriyle oalana úala inşÀ'allÀhü 4. teèÀlÀ oalı úızı olmaà için èavrat oaul úızdan úalsa úurunç úabın òazinesine āoua andan 5. yumurda bişince dura úapúara olunca (úapúara olıcaú) çıúara anı bir dağı soúalar eger beş kez ve on kez ve yigirmi 6. kez veyÀ dağı ziyÀde şufa degin soúa kim ol úab girü bayaàılayın çıúa úararmaya eger úızdan 7. úıãır dağı olursa AllÀh faølı ile oaula úıza úala ammÀ úurunç úabınuñ büyüklügi bir barmaú

úadarı ola 8. artuú olmaya merhemü'l-kettân fâÿidesi vardır yaramaz çıbanlara eski cırâotları oñuldur çürük eti 9. yir äâ et bitürür eski kettân bezi döğülmiş bir cüzé Âdem kemügi bir cüzé òâm bal dört cüzé jive 10. ve äiâıruñ sayaaı ikisi yarımşar cüzé birbirine òılù ide dağı istiêmÂl ide demregüçün 11. it boıın sirkeyile ezüp yavuz sirkeye dürtse gidere mücerrebdür göz büşikligine úız oâlanuñ südile 12. ve şekker ile saúsıâân boıın ezeler bişmiş göze úoyalar òoş ola ve gicidügin kese baş aârısıçün 13. ve nezleyiçün mÂrulı ve yaş úabaâı sirkeyile úaynada dağı yaúı idüp başa uralar üç gün úura eger 14. anuñla defè olmazsa bir kez dağı ura üç gün dağı úura baş aârısın keser ve nezleyi giderür 15. ve úavşÂn yaân göyündürüp úulaâa úoysa úulaúdaâı yili gidere úavşÂn úulaâın aârıyan 16. úulaâa äâa úoya aârısın gidere dağı diş aârısın gidere mücerrebdür arpa unın äancı içün ince 17. elekden geçürüp süciyle bulamaç idüp sancıya ura gidere mücerrebdür sancı içün kertenkelenüñ saâ ayaân

103. a

1. úulaâa äoúsa aârısın gidere mücerrebdür úulaú äââır úulaú içün nÂfièdür saúâıúan 2. beynisin bal ile işitmez úulaâa úoyalar açılup eşidür ola mücerrebdür úulaú sancusına 3. buzaâu südügin úamzursa òoş ola göz aârısıçün merzencÿşi döğüp ince óarırden 4. geçüreler dağı gözi aârıyan kişi óammÂma gire âuâl ide êaúabince bu öikr 5. olınan merzencÿşi başına eke dağı otura derleyince başına äú úoymaya 6. çıúa gine başını ısıcaú duta òoş ola menÂfiè dehnÂ-yı firengí ve zÂc-ı 7. Úıbrusí ve nebÂt şekker üçü eczÂda berÂber ola birbirine úarışdura 8. döğüp óall ide yumurda äarusıyla maècÿn idüp úıvÂma getüre 9. açla ve úoúla buçuú dirhem miúdÂrı istiêmÂl idüp yiye göz fâÿidesi 10. göz aârıların AllÂh faölı ile gidere yidi gün dÂyima günde iki kez 11. istiêmÂl itse rubè ısıtmasın ve bÂúı ısıtmaları gidere ve bevÂsır òastalıúlarına 12. ve äaruluú rencine kefÂret ola ve cimÂea dağı úaví ola ve yıl òastalıúların 13. ve bil aârısın AllÂhuñ êinÂyetiyle gidere ölmüş

yılanuñ kendüden 14. peydÄ olan úurduñ üçini ezeler
uçúú dutan adama içüreler ayruú uçúú dutmaya
mücerrebdür.

A

èAbdullah bin HilÄl: Özel isim
abkÖme/ Far. Turşu ve salata
türünden bir katık,97.b/11
èaceb: Ar. Hayret verici,
èaceb: Ar. başlamak,
a.rin98.a/2, 98.a/4,99.a/17
acla: Aç olarak100-a/5,
98.a/13, 99.a/13, 99.b/12,
a.ca99.b/1
aç-: Açmak, a.a96.a/9,
96.b/12, 97.b/10, 97.b/11,
97.b/4, 98.a/14 ,99.a/13
açıl: Açılmak, a.a100-b/1,
a.up103.a/2
açla: Aç olarak100-b/13,
103.a/9, 98.a/8
açúú: Açık,95.b/3
ad: Ad, a.in194-b/6
adam: Kişi, insan, a.a103.a/14
Ädem: Ar. Adam, kişi,100-
b/1,102-b/9, 94-b/10, 94-
b/11, 94-b/12 ,94-b/7, 94-
b/8, 96.b/4, a.e100-a/4,
Ä.i95.a/4 , Ä.üñ96.a/14,
96.a/5, 97.a/1, 97.a/10,
99.a/9
èÄdet: Ar Adet,
alışkanlık,tabiat,
a.inden95.b/10
Aaçaç: Ağaç, a.1102.a/12
ÄgÄh: Far. Haberdar, uyanık,
94-b/8
Aaär-: Ar. Harmak, a.a95.b/9,
a.maya98.a/12
Aaı: Zehir,101.a/12
aär: Ağırılık, a.1102.a/7

aàız: Ağız, 100-b/5,95.b/11,
97.b/8, a.dan97.b/8,
a.195.a/10, 96.b/9 , 98.a/15
, a.ina101.b/15,
97.b/11,97.b/4,
a.indan97.a/15, 97.b/17,
98.b/8
aärı: Ağrı,95.a/1,
a.ların103.a/10, a.r96.a/15,
96.b/8, 98.b/17,a.sa96.a/11,
96.a/14, 96.a/17, 98.b/16,
99.a/3, a.s195.a/6,
a.sıçün102-b/12, 103.a/3,
a.sın100-a/5, 100-a/5, 102-
b/14, 102-b/16, 102-b/16,
103.a/1, 103.a/13,95.a/12,
95.a/4 , 95.a/4 , 96.a/15,
97.a/11, 97.a/11, 97.a/14,
97.b/12, 98.b/11, 98.b/11,
98.b/17, 98.b/5, 98.b/6,
99.b/14,
99.b/16,99.b/16,99.b/6
a.yan102-b/15, 103.a/4
aàu: Zehir, a.sın96.a/10-
adır: Ar.Son, nihayet,
a.inde98.b/7
aòşÄm: Akşam,101.b/11
aú: Beyaz102.a/13, 102.a/9,
96.a/4-
aú-: Akmak, a.aduràura96.b/10
èaúab:Ar. Arka, art,
a.ince103.a/4
èaúl: Ar.Akıl, a.1101.a/1
èaúreb: Ar. Akrep,96.b/11
al- Almak, a.a102.a/9,
102.a/9, 97.b/16 ,
a.alar102-b/2, a.sa101.a/2,

101.a/2, 101.a/3,
99.b/15, a.sun100-b/17
'Àlem: Ar. Àlem, dünya, À.üñ
94-b/1
Alın: Alın, a.ına100-a/2
èAli öekim97.a/6
AllÀh: Ar. Allah,102-b/7 ,
103.a /10, A.uñ103.a/13
alt: Alt,
a.1102.a/13, a.ına99.a/16, a.1
nda100-b/8
ammÀ: Ar. Ama102.a/5,102-
a/7, a.ına99.a/13, a.s1100-b/14
aña: Ona100-a/17, 100-a/8,100-
b/14,95.b/2,96.b/9,98.a/5,98
.b/14,99.b/10,99.b/9
andan: Ondan 94-b/16, 100-a/1,
100-b/12, 101.a/4, 101.a/7,
101.a/9, 101.b/14, 101.b/17,
102.a/6, 102.a/8, 102-b/4,
94-b/11, 95.a/8, 95.a/9,
95.b/9, 96.a/16, 96.a/8,
96.b/14, 96.b/17, 96.b/2,
96.b/6, 99.a/15, 99.b/14,
99.b/2, 99.b/2, 99.b/3,
99.b/3, 99.b/3, 99.b/4,
99.b/5
anı: Onu,100-a/10, 100-a/9,
100-b/12, 102-b/3,102-
b/5,94-b/12, 96.a/5,96.a/8,
96.b/6, 97.a/1,98.b/10
añsuz: Aniden, a.da98.b/8
anuñ: Onun, 96.a/13, 96.a/8,
98.a/3, a.la100-a/14,102-
b/14
ara: Ara, mesafe, a.sında94-
b/4
ard: Art, arka, a.ınca95.a/9
ar1:Temiz, pak,102.a/10
arid-: Temizlemek, a.a97.b/5
arpa: Arpa,102-b/16
artur-: Artırmak, a.a100-b/8,
97.a/5, 97.a/7, 97.b/13,
98.a/7, 99.a/14,
a.sa95.b/10,
a.ur98.a/4,99.a/8
artuú: Fazla, ziyade102-b/8
arúa: Arka, sırt,100-a/5
arzu:Far.Arzu, istek,95.b/9,
a.sın95.b/16, 96.a/7
aã-: Asmak, a.a102-b/16

aãbýr: Ar. Yalancı safran,102-
b/2
aãl:Ar. Asıl,esas, a.ın95.b/14
aããı: Fayda98.b/13, a.dur 94-
b/12
aşaãa: Aşağıya, 102.a/7,
at99.a/10,102.a/17
ata: Ata, baba, a.s1100-b/15
avadan: Tamamiyle,bütün99.b/2
ÀvÀz:Far. Ses, ün, a.197.b/4,
À.ın96.b/12,97.b/11,98.a/14
,99.a/13
Èavrat: Ar.Kadın, 100-a/10,
100-a/14, 100-a/9, 100-b/6,
100-b/8, 102-b/4, 96.a,
97.a/11, 97.a/2, 97.a/5,
99.b/5, èa.a100-
b/7,101.a/10, èa.ıla100-
a/10,100-a/9, èa.uñ101.a/6,
101.a/6, 102-b/1, 99.a/16
ay: Ay, a.uñ98.b/7
ayaã: Ayak, a.195.a/7,98.b/3,
a.ın102-b/17,98.a/9
Èayb: Ar.Ayıp, kusur,
a.ın96.b/10
Èayblu: Kusurlu,
ay100-b/12,96.b/10
ay100-b/12,96.b/10
baška101.b/3,101.b/3
ayruú: Başka100-b/7, 103.a/14,
96.a/3, 97.a/9, 99.bv
ayu: Ayı, a.nuñ100-a/11, 100-
a/12,100-a/12, 100-a/13,
100-a/14, 100-b, a.yı100.b/3
azacuú: Azıcık95.b/15
azdur-: Azdırmak, yoldan
çıkarmak, a.a94-b/14
èaôım: Ar. Büyük, çok,100-
a/4,95.b/2,97.b/12,97.b/16,9
8.a/14,98.a/9,98.b/13,99.a
/2,99.a/10,99.a/4
èazíz:Ar. Aziz, değerli,
a.dür94-b/10

B

badılcÀn: Far.Patlıcan,
b.199.b/1, b.dan99.b/2
bÀd-ruh: Far. Yabani reyhan,
95.a/14, 96.b/5, 96.b/5,
96.b/7, b.196.b/6
baàla-: Bağlamak, b.sa101.a/4,
99.b/9

baðlan-: Baðlanmak,
b.a99.b/10, b.duain96.a/9,
b.miş96.a/8-
b.Åuí: Ar. Kalan, artan,103.a
/11
baú-: Bakmak, b.sa99.b/10
bal: Bal100-b/17, 102-b/9,
103.a /2, 97.b/12 ,97.b/5,
98.a/6, b.a100-a/11,100-
a/13,100-a/5, 100-a/7,100-
a/8,95.a/17,96.b/2, 99.a/13,
99.a/6, b.dan102.a/1
balâm: Ar. Balgam95.b/3,
b.195.a/11, 96.b/13,
97.b/11, 97.b/17, 98.a/13,
99.a/10, b.in97.b/13,
97.b/8, 98.a /1, 99.a/6
balçuí: Balçık,101.b/4
ballâ: Balık95.a/8
ballú: Balık 95.a/5, 95.a/6
barmaú: Parmak102-b/7
baş: Baş102-b /12, 102-b /14,
95.a/4 ,97.a/11,
98.b/11,99.b /14, 99.b /16,
b.a102-b/13, 99.b/16,
b.in100-b/1, 98.a/12,
b.ina103.a/5,103.a/5,
b.indan97.a/17,
b.in1103.a/6, b.inuñ98.a/12,
b.lara102.a/4
bayaâi: Önceki, eskisi,
b.layın:102-b/6
behaú: Ar. Deride pul pul
beyazlık ve alaca bir renk
meydana getiren
hastalık,95.b/1,97.a/8,
belúr-: Belirmek, b.de95.b/10,
97.b/15,97.b/15
95.b/7,97.a/11, 97.a/12,
97.a/7, 98.b/12, b.e95.a/6,
95.a/7 , 95.a/9, 95.b/6,
b.se98.b/7
benefşe: Far. Menekşe,95.a/16,
b.yi99.b/4
beñiz: Beniz,97.a/13,
b.i95.b/4
beñze-: Benzemek, b.tdi94-b/7
berÄber: Far.
Beraber,102.a/15, 103.a /7
beş: Beş sayı
ismi,101.b/3,101.b/3, 102-
b/5, b.er102.a/10, b.inci94-
b/13

bevÄair: Ar. Basur,100-a/13,
99.a/15, 99.b/1, 99.b/3,
99.b/12, 103.a/11, 95.b/12,
95.b/14, 95.b/7, 98.b/5,
b.199.b/3
bevl:Ar. İdrar, sidik,
b.ile95.b/6
beyni: Beyin, b.sin100-a/6,
103.a/2, b.sine95.a/2
bez: Bez, b.den102.a/7,
b.i102-b/9
bezr: Ar. Tohum,101.b/9,
b.kettan102a/6
bil-: Bilmek, b.gil94-b/7
bil: Bel100-a/5, 103.a/13
bile: Birlikte, 100-a/7,
96.b/12, 99.b/4
bi-öiş:Far. şaşkın, sersem,
biçer-: Far. Ar. Kararsız100-
a/9
biçir: Bir94b/4,100b/12,100b/15,1
00b/17,100b/2,100b/3,101.a/4
,101.a/6,101.a/14,101.a/7,10
1.b/10,101.b/10,101.b/10,101
.b/13,101.b/14,101.b/15,101.
b/17,101.b/4,10.b/5,101.b/6,
102.a/5,102.a/1,102.a/14,102
.a/2,102.a/7,102b/9,102b/1,1
02b/14,102b/5,102b/7,102b/9,
94b/8,95.a/6,95.a/8,95.b/2,9
6.a/1,96.a/1,96.a/296.a/696.
/8,96.b/15,96.b/17,96.b/2,97
.b/15,97.b/16,97.b/17,97.b/6
,97.b/6,97.b/7,97.b/7,98.a/1
,98.a/3,98.a/3,98.a/3,98.a/4
,98.a/5,99.a/3,b.er97.b/7,
b.inden102.a/10
biraz:
Biraz,101.a/6,101.b/8,101.b/
9
birbiri: Birbiri,
b.ne101.b/14,102.a/14,102.a/
15,102.a/16,102.a/17,102-
b/10, 103.a/7
biregü: Birisi, b.nuñ98.b/3
birinc: Pirinç,101.a/13
birúaç: Birkaç96.b/12, 99.a/7
birle: İle,
birlikte101.a/9,101.a/9,96.a
/2,97.a/6, 99.b/12
biryÄn:Far.Biryan,büryan,96.b/
1,96.b/14,96.b/17,97.a/17,98
.a/3,98.b/14,98.b/9,99.a/12

biş: Beş102.a/12
biş:Pişmek,b.e101.b/5,b.ince10
1.b/17,102b/5,b.miş102b/12,9
8.a/11,98.a/8,98.a/9,98.b/17
,99.a/13,99.b/7
bişir-: Pişirmek, b.üp98.a/10
bişür-: Pişirmek, b.e98.b/16,
b.eler101.a/13, b.se99.a/8,
b.üp98.a/15
bit: Bit96.a/14-
bit-:Bitmek,yetişmek,b.en100-
a/13,b.medi99.a/2,
b.medük100-b/14,
b.mese99.a/6
bitür-: Bitirmek, b.e99.a/2,
99.a/7, b.ür102.a/12, 102-
b/9
bitürücü: Bitirici,
b.dür102.a/9
biz: Biz, b.den101.b/14,
101.b/16, 101.b/4,
b.e96.a/16-
boâaz: Boğaz, b.1100-b/10,
b.1na100-b/11
boú:Dışkı, cüruf, b.1100-b/7,
b.1n100-b/5, 100-b/6,
101.a/5, 102-b/11, 102-b/12,
b.1na96.b/6, b.un1101.a/12
boyun: Boyun, b.195.b/4,
b.1na100-b/2
bozıl-: Bozulmak, b.a95.a/7
bögrek: Böbrek, 102.a/14,
102.a/16 b.i101.a/13,
95.a/2, 95.b/7, b.in94-b/14,
95.b/8
böyle: Böyle,101.b/17
bu:Bu,94.b/7,100a/17,100b/16,1
01.b/5,102.a/13,103.a/4,94b/
5,96.a/10,97.b/16,97.b/7
,98.b/999.a/2,
b.dur101.b/2,101.b/8,102.a/7
,102-b/2,b.lardan94-b/3,
b.198.a/6
Bÿçine öekim: Özel
isim,95.a/14
buçuk: Buçuk, yarım103.a/9
bul-: Bulmak, b.a101.a/13,
101.a/14, b.up100-b/16
bulamaç: Bulamaç,102-b/17
bulun-: Bulunmak,
b.mazsa101.b/9
bure: Far. Boraks, b.-i
zergiran 99.a/3

burun: Burun, 95.a/15,
b.a95.a/15, b.1100-a/2,
96.b/17, b.1na97.a/13
bus: Bulanıklık, b.1 101a/10
butaracuâ:Küçük diken,
b.1101.a/9
buúrÄù95.a/1,95.a/12,95.a/5,98
b/7
Buçuk öeúim: Özel
isim,96.b/16,100-
b/13,101.a/1,98.a/13,98.b/4,
buzaar-: Buzağı,103.a/2,
96.b/12
buzine:Far. Maymun,
b.nüñ96.b/3
bükil-: Bükülmek, b.e95.a/7
büşiklig: Pişiklik, b.ine102-
b/11
büyüküg: Büyüklük, b.i102-b/7

C

CÀlinÿs101.a/5,95.a/7,99.b/15
CÀlinÿs öekim100-a /3,100-
b/10,95.b/11,98.b/10,99.b/4
,98.a/11
can:Far. Can 94-b/10 ,
c.a95.a/3, 98.a/10
,c.1n97.a/2, c.1na94-b/15
canavar: Far. Canavar,100-a/8
cemè:Ar.Toplu, bir arada100-
a/3,101.b/10,101.b/13,101.b/
4,95.b/3,98.a/6,99.a/10
cırÄöÀt:Ar.Yara,100-
b/3,101.b/10,c.a100-b/4,100-
b/6,95.b/13,c.1100-
b/3,c.ları102-
b/8,c.uñ95.b/13
ciger: Far.Ciğer, c.in95.b,
94-b/14, c.inde97.b/1
cimÀè:Ar.Cinselbirleşme100a/10
,100a/14,100a/9,100b/8,101.a
/3,102b/3,95.b/10,95.b/15,95
.b/9,95.b/9,96.a/7,97.a/5,97
.b/9,98.a/10,98.a/17,98.a/4,
98.a/7,99.a/13,99.a/7,99.b/1
0,99.b/5,c.a103.a/12,
c.195.a/2,95.b/8
cúbbe hekim?: Özel isim94-b/14
cüzé: Ar. Parça, az
miktar,102-b/10,102-b/9,102-
b/9,102-b/9

Ç

ÇÀdır: Far. Çadır, ç.1101.b/13

çam:Çam,101.b/12,102.a
/15,102.a/10,102.a/16,
ç.dan102.a/9
çanaâ: Çanak,tabak, ç.a101.a/7
çav: Erkeklik organı,,
ç.ina101.a/2
çâvşir: Far. Oğlan aşısı denilen
bir ot ve bundan elde edilen
tıbbi bir zamk,101.b/12
çek-: Çekmek, ç.e 99.a/1,100-
b/11,100-b/4,100-
b/4,101.a/12,
ç.er101.a/12,ç.se100-b/5,
101.a/10
çend: Far. Birkaç,100-a /14
çetük: Kedil100-a/15,100-a/16
çeyne-: Çiğnemek, ç.se96.b/11,
ç.ye96.b/8, ç.yüp95.b/13,
96.a/11-
çıban: Çıban, yara, ç.lara102-
b/8
çıú-: Çıkmak, ç.a102-b/6,
103.a/6, ç.sa102.a/1,
96.b/15
çıúar-: Çıkarmak, ç.a100-b/4,
100-b/4,102-b/5,
ç.alar101.b/8, ç.dı94-b/6
çın: Gerçek98b/11
çiçek: Çiçek, ç.inüñ100-a/1,
99.b/1,99.b/13, 99.b/15,
99.b/16, 99.b/17
çig: Çiğ 98.b/11
çigle: Çiğ olarak,99.b/1
çirk: Far. Kir, pislik,tortu,
ç.i96.b/8, 97.b/5, 98.a/2,
ç.in95.a/10
çok: Çok 97.b/13,94-b/13,94-
b/13, 94-b/13, 94-b/13, 94-
b/14, 94-b/16, 94-b/7,
95.a/1,95.a/2 ,95.a/4,
95.b/11,95.b/15,95.b/3,
95.b/5, 95.b/8, 96.a/5,
96.a/5, 96.a/7, 96.b/14,
96.b/5, 97.a/11, 97.a/12,
97.b/13, 98.b/10, 98.b/11,
98.b/13, 98.b/3, 99.a/1,
99.b/6
çügündür:Far. Pancar,
ç.i97.b/13, ç.üñ97.b/14
çürük: Çürük102.b/8
çürümüş: Çürümüş101.b/16

D

dâeim: Ar. Daima,99.a/17,
99.a/7
dalak: Dalak 100.a/11,
100.a/11
damzur: Damlatmak,
d.sa95.a/15, 97.a/3, 98.b/6,
d.salar97.a/13, 98.a/1
dâne:Far.Tane,101.b/12,d.sin99
.a/5, 99.a/5
daôı:Dağı,de,ve,bile95.a/1,100
a/5,100b/17,100b/4,100b/6,10
1.a/12,101.a/14,101.a/7,101.
b/10,101.b/14,101.b/5,101.b/
6,101.b/8,102.a/2,102.a/3,10
2.a/9,102b/6,102b/7,102b/1,1
02b/10,102b/13,102b/14,102b/
14,102b/16,102b/2,102b/3,102
b/3,102b/5,103.a/12,103.a/4,
103.a/5,94b/10,94,b/16,95.a/
1,95.a/11,95.a/2,95.a/5,95.a
/9,95.b/10,95.b/11,95.b/12,9
5.b/14,95.b/17,95.b/2,95.b/4
,95.b/6,95.b/7,96.a/2,96.a/3
,96.a/7,96.a/9,96.b/13,96.b/
3,96.b/8,96.b/9,96.b/9,97.a/
1,97.a/11,97.a/12,97.a/15,97
.a/2,97.a/5,97.a/7,97.b/10,9
7.b/11,97.b/15,97.b/16,97.b/
17,97.b/3,97.b/9,98.a/10,98.
a/12,98.a/14,98.a/3,98.a/6,9
8.a/7,98.a/8,98.b/12,98.b/12
,98.b/12,98.b/2,98.b/3,98.b/
4,98.b/4,98.b/8,99.a/1,99.a/
14,99.a/16,99.a/17,99.a/5,99
.a/9,99.b
/16,99.b/1,99.b/12,99.b/3,99
.b/4,99.b/7
daú-: Takmak, d.a100-b/2
dârçin: Far. Tarçın, d.i:
98.a/6
dâyim:Ar. Daima100-b/13,
97.a/7
dâyme:Ar.Daima103.a/10
dâyire:Ar. Daire,çevre,
d.sine102.a/2
de-: Demek, d.yü94-b/4
defè: Ar. Savmak, def
etmek,102-b/14, 96.a/10
deg-: Değmek, ulaşmak,
d.e97.b/13,
97.b/16,98.a/14,98.a/9,
98.b/13, 98.b/4, 99.a/1,

99.a/11, 99.a/4,
 d.incel102.a/2
 deġin: Deġin, kadar,102-b/6,
 99.a/5
 deñ: Ar. firengi: Far. Bir
 çeşit şifalı bitki,103.a/6
 delük: Delik, d.ine95.a/11
 demregü: Temriye hastalıġı,
 d.çün102-b/10
 dermen: Diken,100-b/3, d.i100-
 b/4, 100-b/4
 denbel: Tembel, 95.b/10
 depe: Tepe, baş, d.sine99.b/14
 derd:Far.Dert,d.in95.b/16,96.a
 /12,96.a/16,96.a/17,96.a/4,9
 6.a/5,96.b/11,98.b/17,99.b/7
 ,99.b/8
 deri: Deri, d.sil100-a/16,
 d.sin95.b/5, 95.b/8
 derle-: Terlemek,
 d.yince103.a/5
 dev:Ar. Deva, çare,95.b/1
 devrül: Devrilmek, d.se96.b/15
 di-: Demek,
 d.rler102.a/7,102.a/9,
 d.yü95.a/6, 95.a/7, 95.a/9
 dib: Dip, d.indeki99.b/17,
 d.inden96.b/10,
 d.ine101.a/8, 101.a/8,
 d.inüñ101.b/16
 dige: Diġer,102.a/17
 dil: Dil, d.i100-b/8, d.in100-
 b/8
 dile-: Dilemek, istemek, d.di
 94-b/2, 4-b/3, d.di94-b/6,
 d.rsel101.a/5
 dilkü: Tilki, d.nüñ 95.a/12
 dirhem:Ar.Dirhem101.b/13,101.b
 /12,101.b/12,101.b/12,101.b/
 12,101.b/13,101.b/13,101.b/3
 ,101.b/3,101.b/3,101.b/3,101
 .b/3,102.a/10,102.a/10,102.a
 /12,102.a/12,102.a/13,102.a/
 13,102.a/13,102.a/5,103.a/9,
 95.b/13,96.a/2,96.a/2,96.a/4
 ,96.a/4,9.a/6,96.a-
 /6,96.a/8, 97.b/6, 97.b/7,
 97.b/7, 97.b/8, 98.a/17,
 99.a/3
 diş: Diş,101.b/16, 102-b/16
 ,95.a/6, 99.b/6 ,d.
 aarıs195.a/6, d.i100-b/9,
 101.a/6,
 101.b/15,101b/16,96.a/14,
 96.b/10, 98.b/16, d.in100-
 a/7, d.ine96.b/10,
 d.inüñ96.a/15, 96.b/10,
 d.ler95.b/12, d.üñ98.b/17
 dişi: Dişi, kadın,100b/9, d.
 101.a/6
 ditremek: Titremek,
 d.ligi98.b/3
 div:Ar. Divane,100-a/15,
 d.liài100-a/16, 98.b/8
 divşür-: Deġiřtirmek,
 d.e95.b/3
 diyü: Diye????
 diz: Diz, d.inüñ95.b/11
 dost:Far. Dost,100-a/10, 100-
 a/9, d.i101.a/1
 doın-: Dokunmak, d.a94-b/7
 döğ:Dövmek,ezmek,d.e100b/17,10
 2.a/13,95.b/1,96.a/1,96.a/15
 ,96.b/16,97.b/16,97.b/7,99.a
 /3,99.b/1,99.b/12,99.b/13,99
 .b/14,d.ecegin102.a/13,d.ele
 r101.b/10,101.b/3,101.b/6,10
 2b/2,96.a/10,98.a/6,d.er102.
 a/12,d.se99.b/4,96.b/4,100a/
 2,100a/6,100b/12,101.a/2,101
 .a/4,95.a/10,95.b/16,97.a/1,
 97.a/8,97.b/5,99.b/6,99.b/8,
 99.b/9,d.seler97.a/14,
 d.sün97.a/5,
 d.üp103.a/3,103.a/8
 döğül-: Dövmek,
 d.miş102.a/6, 102-b/9,
 d.üp101.b/16
 dök-: Dökmek, d.se96.a/12,
 d.di99.a/2
 dökül-: Dökmek,
 d.ecek99.b/11,
 d.meye96.b/15, d.üp99.a/6
 dördünci: Dördüncü94-b/13
 dört: Dört,102.a/10, 102.a/13,
 102-b/9, 94-b/12, 97.b/15
 döşeg: Döşek, d.e95.b/17,
 96.a/2, 96.a/3
 dÿd: Dut,101.a/13,101.a/13
 dur-: Durmak, d.a101.b/7,102-
 b/5,98.b/9,99.b/14,
 d.sa95.a/9
 duraur-: Durdurmak, d.a100-
 a/2,95.b/13,95.b/14,97.a/16,
 97.b/1,97.b/9, 100-b/5

durdur-: Durdurmak, d.a100-
b/12
durmış: Hayat95.b/3
dut-: Tutmak, d.a101.b/16,
103.a/6, 96.a/15, d.an103.a
/14,97.b/16,98.a/2,
d.ar96.a/5, d.sa100-b/8,
d.sun97.a/6
düt1l-: Tutulmak, yakalanmak,
d.masa100-a/17
d.mış97.b/11, 97.b/4,
d.sa97.b/10
dütin: Tutunmak, d.a100-a/10,
d.maya103.a/14
dütun-: Tutunmak, d.a100-a/9
dübür:Ar. Oturacak yer,kıç,
makat, d.i96.b/15, 96.b/16,
d.ine96.b/16
dügmeçüg:Tomurcuk, d.in99.b/17
dükeli: Tamamı,hepsi,96.a/12,
d.n97.b/7,98.a/7
dürlü: Türlü,
çeşitli,97.a/15,97.a/15
dürt-:Dürtmek,sürmek,d.e100-
a/8,100-
b/14,96.b/16,96.b/6,98.b/1,9
9.a/2, d.en100-
b/16,d.se100a/10,100a/12,100
a/13,100a/2,100a/3,100b/11,1
01.a/2,102b/11,95.a/13,95.a/
14,95.a/16,96.a/13,96.a/16,9
6.a/17,96.a/3,96.b/1,96.b/10
,96.b/11,96.b/15,96.b/6,97.a
/4,97.a/8,97.b/14,97.b/15,97
.b/3,98.a/11,98.a/9,98.b/15,
99.a/11,99.a/14,99.a/5,99.a/
7,99.a/9,99.b/16,99.b/17
dürüst:Far. Dürüst100-a/12
düş:Düşmek,d.e96.b/5,99.b/10,9
9.b/3,d.en101.a/10,96.a/3,d.
er98.b/8,d.meye96.a/14
düşmân: Far.Düşman,100-a/17
düşür-: Düşürmek, d.e97.a/11,
99.a/16, d.meye100-b/8,
d.ür100-b/7
dütin-: Tütünmek, dumanı
teneffüs etmek, d.e99.a/4
dütün-: Tütünmek, d.e101.a/3,
d.se97.a/2,99.b/5
dütüz-: Tüttürmek,koku vermek
için ya da dumanını teneffüs
için bir şey yakıp

tüttürmek, d.e98.b/9,
d.se97.a/9,99.a/16,
d.seler100-a/3

E

Ebÿ Calinÿs: Özel isim,96.a/7
Ebu Üâhir bin İbrâhîm bin
Muâammedü'l-âaznevî'l-Öekîm:
Özel isim,94-b/5
eczâ: Ar.Ecza,
e.da102.a/15,103.a/7
edviye: Ar.İlaç, ilaçlar,
e.den101.b/5, e.leri102.a/13
eger:Far.Eğer,100a/9,100b/1,10
0b/11,100b/12,100b/2,100b/4,
100b/9,101.a/14,101.a/5,101.
a/7,101.a/8,101.b/6,101.b/9,
102b/13,102b/5,102b/6,95.b/1
5,96.a/11,96.a/12,96.a/13,96
.a/14,96.a/15,96.a/17,96.a/2
,96.a/9,96.b/10,96.b/11,96.b
/13,96.b/14,96.b/15,97.a/1,9
7.a/10,97.a/10,97.a/14,97.a/
15,97.a/16,97.a/7,97.a/8,97.
a/9,97.b/1,97.b/14,97.b/2,98
.a/1,98.a/12,98.a/14,98.a/3,
98.a/5,98.a/7,98.a/9,98.b/13
,98.b/15,98.b/16
,8.b/9,99.a/5,99.a/6,99.a/7,
99.a/9,99.b/10,99.b/11,99.b/
6
eglen-: Eğlenmek, oyalanmak,
e.e95.b/4, e.se94-b/15
ek-: Ekmek,
e.e101.b/16,103.a/5,
e.eler101.b/7,102.a/3,102.a/
3, e.se94-b/10, 94-b/8
ekile: Bir tür cilt hastalığı,
e.ye102.a/3
eksük: Eksik,95.a/5
ekşi: Ekşi,101.b/9,97.b/2
el: El, e.i98.b/3, e.in98.a/9
elbetde: Ar. Elbette,100-
a/7,100-a/9,94-b/10,94-
b/9,98.b/10,99.b/9
elek: Elek, e.den102-
b/17,98.a/6
em-: Emmek, e.dügi101.a/9
emiceg: Meme, emzik, e.in100-
b/9
emir:Ar. Emir,
e.iyle99.b/5,102-b/3

emzür-: Emzirmek, e.se101.a/10
encir: Far. İncir,96.a/9-
endâm: Far. Organ,96.b/3,
98.b/4, e.ların97.a/2
enig: Enik, yavru, e.üñ102-b/2
envâè: Ar. Çeşit, tür, e.-1
öalÄy1úuñ 94-b/2
er: Er, koca,100-a
/14,101.a/8,101.a/9,
e.ile101.a/2,102-b/3,
e.iyle97.a/5,99.b/5,
e.üñ101.a/2
Ercânîs öekim: Özel
erişim, Erişmek,
e.e102.a/13,102.a/14,96.b/8,
98.a/2,
e.üp101.b/13,102.a/10
erişte:Far. Erişte,
e.ye96.b/12
erlik: Erkeklik,
e.i97.b/6,98.b/12, 99.b/10
eski: Eski,101.b/7,102-
b/8,102-b/9,95.a/16, 99.b/3
esrit-: Serhoş etmek,
e.meye98.b/10
eşit-: İştirmek, e.ür103.a/2
et: Et102.a/9,102-b/9,
e.i101.b /15,102.a/11,102-
b/8, e.in100-a/3,100-
b/12,100-b/13, e.inden100-
b/3, e.lerine101.b/16
etlü: Etlü101.b/6
etmek: Ekme, e.i97.a/13,
e.ile96.b/13
eürÄf:Ar. Etraf, çevre,
e.larına 94-b/1
ev: Ev, e.de100-a/3,100-
a/3,97.a/9,99.b/9, e.e97.a/9
evür-: Çevirmek, e.e e.e97.a/9
evvel:Ar.
Evvell101.a/11,101.b/15,94-
b/12, e.inde98.b/7
eyÄ: Ey100-b/3
eyd:Söylemek,e.ür.98.b/2,100a/
11,100a/15,100a/8,100b/10,10
0b/13,100-
a/17,101.a/1,101.a/5,101.a/5
,94b/14,95.a/1,95.a/12,95.a/
14,95.a/5,95.a/7,95.b/11,95.
b/15,95.b/17,95.b/3,95.b/5,9
5.b/6,96.a/14,96.a/4,96.a/7,
96.b/1,96.b/12,96.b/16,96.b/
5,97.a/17,97.a/3,97.b/10,97.
b/13,97.b/15,97.b/6,98.a/13,
98.a/2,98.a/8,98.b/10,98.b/1
6,98.b/4,98.b/6,99.a/12,99.a
/15,99.b/12,99.b/15,99.b/4,9
9.b/7
eyegü:Kaburga kemiği,
e.sine96.a/16
eyle:Eylemek,e.meye99.a/17,e.m
ezse98.a/4,e.se100a/9,94b/9,
95.a/11,95.a/2,95.b,95.b/9,9
6.b/14,96.b/17,96.b/2,97.a/1
7,97.a/2,97.b/5,98.b/10,98.b
/14,99.a/12,99.a/15,99.b/5,9
9.b/9, e.sün97.a/5
eylemek: Eylemek, 95.b
/15,97.b/9,e.i95.b/7
eylet-: Eyletmek,
e.se95.a/9,e.yel100-b/11,
100-b/6, 102.a/1, 102.a/3,
94-b/11, 94-b/12,94-b/14
,95.a/10, 95.a/12, 95.a/17,
95.a/3, 95.a/4, 95.a/5,
95.b/11, 95.b/12, 95.b/12,
95.b/15, 95.b/15, 95.b/16,
95.b/17, 95.b/3, 95.b/5,
95.b/6, 95.b/6, 95.b/7,
95.b/8, 95.b/8, 96.a/10,
96.a/12, 96.a/15, 96.a/16,
96.a/17, 96.a/4, 96.a/5,
96.b/11, 96.b/13, 96.b/13,
96.b/14, 96.b/15, 96.b/8,
96.b/9, 97.a/12, 97.a/15,
97.a/16, 97.a/2, 97.a/4,
97.a/5, 97.a/7, 97.a/8,
97.a/8, 97.b/12, 97.b/4,
97.b/5, 97.b/6, 97.b/7,
97.b/8, 97.b/8, 98.a/10,
98.a/10, 98.a/12, 98.a/13,
98.a/15, 98.a/15, 98.a/7,
98.b/1,.b/2, 98.b/3, 98.b/4,
98.b/5, 98.b/5, 98.b/6,
99.a/10, 99.a/4, 99.a/6,
99.a/7, 99.b/13, 99.b/17,
99.b/6, 99.b/7, 99.b/8,
99.b/8,e.yeler102-b/3,
e.yüp100-b/4
eyü: İyi102.a/5, 97.b/9,
98.a/10
ez-: Ezmek, e.eler102-b/12,
103.a/14, e.er102.a/7,
e.se101.a/9, e.üp102-b/11

F

fâide:Ar. Fayda98.a/7, 99.a/2
 fâide: Ar. Fayda100-a /4,94-
 b/4, f.ler94-b/7,f.sil102-
 b/8,103.a/9, 94-b/7
 faøl:Ar. Fazilet, f.1102-b/7,
 103.a/10
 fermân:Far. Ferman, Ferman,
 f.197.a/6
 fesligân:Gr. Fesleğen96.b/14,
 96.b/17
 fetîl:Ar. Fıtıl 95.a/11,
 97.a/5, f.i97.a/6
 fetîle:Ar. Fıtıl 99.b/5
 fi'l-ôâl: Ar. Muhakkak,99.b/10
 firengî: Far. Avrapai,102.av
 fuçalâ: Ar. Faziletli, erdemli
 kimseler, f. üAyifesi 94-
 b/3, f.sın 94-b/2

G

ğâlib: Ar. Galip,98.b/8
 ğarâa: Ar. Gargara, ilacı
 ağızda çalkalama,97.b/4
 ğarâara:Ar. Gargara,97.b/11
 ğâyet: Ar. Gayet,
 oldukça,102.a/14, 96.b/15,
 98.b/15,99.b/17
 ğayr:Ar. Dışkı,95.b/7
 ğayri: Ar. Başka,101.a/14
 geç-: Geçmek, g.düğün97.a/10,
 g.düğünden94-b/9,
 g.miş101.b/16,g.se97.a/1
 geçür-: Geçirmek,
 g.eler101.b/4, 103.a/4,
 98.a/6, g.üp102-b/17
 gel_:Gelmek,g.e99.b/11,g.en100
 b/12,100b/5,96.b/8,97.a/16,9
 7.a/15,97.b/8,98.a/1,98.a/2,
 99.a/9,
 g.se99.b/10,g.ür97.b/1,
 98.b/8
 gelincük: Gelincik çiçeği,100-
 a/1, 99.b/12, 99.b/13,
 99.b/15, 99.b/16, 99.b/17
 gerek: Gerek,102.a/6, 94-b/10,
 94-b/12, g.mez99.b/10
 germ:Far. Sıcak,97.a/2,97.a/7
 getür-: Getirmek, g.e101.a/7,
 103.a/8, 95.a/2,

95.a/4,96.b/4, 97.a/14,
 97.a/4, 98.b/11,g.eler100-
 b/16
 gey: Çok, katı,96.b/16
 gibi: Gibi101.a/12, 101.b/4,
 g.dür94-b/10,94-b/8
 gice: Gece,101.a/3, 95.b/2,
 96.a/2, 96.b/6
 gici-: Kaşınmak, g.düğün102-
 b/12
 gider-: Gidermek, g.e100-a/11,
 100-a/13, 100-a/13, 100-a/3,
 100-a/4, 100-a/5, 100-a/5,
 100-a/6, 100-a/7, 100-b/11,
 100-b/13, 101.a/1, 101.a/10,
 101.a/12, 101.a/12, 101.a/4,
 101.b/7, 102-b/11, 102-b/15,
 102-b/16, 102-b/16, 102-
 b/17, 103.a/1, 103.a/10,
 103.a/11, 103.a/13, 95.a/11,
 95.a/11, 95.a/13, 95.a/14,
 95.a/15, 95.a/16, 95.a/3 ,
 95.b/1, 95.b/11 , 95.b/12
 , 95.b/14 ,
 95.b/16,95.b/16,
 96.a/16,96.a/5, 96.a/6,
 96.a/7, 96.b/1, 96.b/13,
 96.b/3, 96.b/3, 96.b/4,
 96.b/6, 96.b/7, 96.b/9,
 97.a/10, 97.a/12, 97.a/13,
 97.a/14, 97.a/14,
 gidere97.a/3, 97.b/10,
 97.b/11, 97.b/12, 97.b/13,
 97.b/14, 97.b/15, 97.b/16,
 97.b/17, 97.b/2, 97.b/4,
 97.b/8, 97.b/9, 98.a/1,
 98.a/11, 98.a/13, 98.a/13,
 98.a/15, 98.a/16, 98.a/17,
 98.a/2, 98.a/2, 98.a/8,
 98.b/1, 98.b/15, 98.b/15,
 98.b/17, 98.b/2, 98.b/4,
 98.b/6, 99.a/11, 99.a/13,
 99.a/14, 99.a/16, 99.a/4,
 99.a/6, 99.a/9, 99.a/9,
 99.b/13, 99.b/15, 99.b/16,
 99.b/8, g.ür102-b/14
 gir-: Girmek, g.e103.a/4,
 g.meye97.a/10, g.se95.a/8
 girü: Tekrar, yine,100-a /17,
 102-b/6,99.a /2,99.a/6

git-: Gitmek, g.e100-a/16,
100-b/2, 96.a/3-, 97.a/9,
g.er98.b/8
gil-i ermeni: Ar. Bir tür
tıbbi kil,96.a/6
gine: Yine101.b/17,103.a/6
göbek: Göbek,97.b/12,98.b/5
gögercin: Güvercin,96.b/6
gögüs: Göğüs,
g.in97.b/14,98.a/8,
g.inden101.a/6,97.b/17
gök: Gök rengi, mavi,101.a/10
gökcek: Güzel 98.a/15
göklük:Mavilik, g.i101.a/11
gölge: Gölge, g.de99.b/12
gönül: Gönül,96.b/4
gör-: Görmek, g.e101.a/2,
g.meye99.b/14, g.mez101.a/3,
g.ürler100-b/15
götür-: Götürmek, g.e100-a/7
götürmeg: Götürmek,
g.e99.b/11, g.se100-
a/14,100-a/16
göyündür-: Yakmak, sıızlatmak,
g.e96.a/7,99.a/1, g.se100-
b/10, g.üp102-b/15
göz102-b/11, 103.a /2,103.a
/9,103.a/10, g.de100-a/13,
g.deki101.a/12, g.den100-
b/11,100-b/5, g.e100-
a/13,100-b/11,100-
b/5,101.a/10,101.a/4,
101.a/9, 102-b/12, 96.a/3,
96.a/3, 96.b/1, g.i100-b/13,
103.a/4, 99.b/6, g.in95.a/3,
g.ine101.a/12, 95.a/14,
96.b/6, 99.b/10, 99.b/11,
g.inüñ101.a/11, 95.a/1,
g.lerin98.b/12
gözlü: Gözlü101.a/10
âuâl: Ar.Cünupluk,103.a/4
gül: Far.Gül, 96.a/3, 96.a/8,
97.a/10,97.b/3, g.i101.b/3
gümüş: Gümüş,101.a/9
gün: Gün,101.b/17,102-b
/14,102-b/13,102-b/3,103.a
/10,95.a/6,95.a/8,95.b/14
,96.b/17,98.a/11,98.a/2,98.a
/3,98.a/5,98.a/8,98.b/13.99.
b/12,99.b/13, g.de103.a /10,
97.b/15, 97.b/7, g.e98.a/5,
g.i101.b/6

güneş: Güneş, g.e101.b/6
günlük101.b/12,102.a
/16,102.a/15, 96.a/1

H

Óabb: Ar. Hap,102-b/3
óacÀmat: Ar. Vucudun herhangi
bir bölgesinden şişe veya
boynuzla toplanmış kanı
alma,95.a/9
óÀcet: Ar. İhtiyaç,102.a/10
hafta: Far.
Hafta,98.a/3,98.a/5
òalÀyiú: Ar. HalÀyık, köle,
ò.uñ 94-b/2
òalel: 99.b/11
òalífe: Ar. Halife 94-b/3
òalú: Ar. Halk,94-b/4,
ò.a102.a/2,94-b/7
óall: Ar. Ezilme,
erime,102.a/6,103.a/8
òAm: Far, Ham, olmamış,102-
b/9, 95.a/10, 95.b/11,
99.a/10
òamír: Ar. Hamur,101.b/9,
ò.den102.a/2
óammÀm:Ar. Hamam, h.a103.a/4,
97.b/17, ó.da97.b/3,
98.a/11, 99.a/11
òanÀzir:Ar. Bir çeşit çıban,
h.lerdel102.a/8,
ò.leri102.a/11
òarÀb: Ar. Harap,94-b/10
óarÀret: Ar. Hararet,96.b/5,
ó.iñ95.a/5,97.a/10, 99.a/1
óarír:Ar. İpek,
h.den101.b/4,103.a/3
HÀryñ óekím: Özel isim,101.a/5
óÀail: Ar. Meydana gelen
şey,94-b/7,95.a/8
óÀããa: Ar. Özellikle,102.a/1,
ò.aññal101.b/15
óacÀnu:Far. Hastalık,
h.ların103.a/12,h.larına103.
a/11
òÀtunHatun, kadın,102-b/3
óavan:Ar. havan101.b/9,100-
b/12 ,h.da97.b/16,
h.a99.b/13
òavn- ı siyÀ: Bir çeşit şifalı
bitki,95.a/12

ðāye:Far. Haya, h.sinde99.b/7,
 h.sinde99.a/12,ð.sindeki99.a
 /12
 ðayø:Ar. Adet olma, regl olma,
 h.196.a/8, 96.a/9
 ðazır:Ar. Hazır, h. oldılar
 94-b/3
 ðazîne:Ar. Hazne, vajina,
 h.sinel102-b/4
 hekim: Ar. Tabip,
 doktor,95.a/7,95.a/12,
 95.a/5
 hem:Far. Hem,97.a/5
 hemîşe : Far. Her zaman,94-
 b/11
 henüz: Far, Henüz,100-b/14
 her: Far. Her,100-a/1, 100-
 a/1, 100-a/10, 100-a/12,
 100-a/12, 100-a/13,100-a/14,
 100-a/14, 100-a/15, 100-
 a/16,100-a/17, 100-a/2, 100-
 a/3, 100-a/3, 100-a/4, 100-
 a/5, 100-a/6, 100-a/7, 100-
 a/7, 100-a/8, 100-a/8, 100-
 b/10, 100-b/13, 100-b/13,
 100-b/17, 100-b/5, 100-b/5,
 100-b/8, 100-b/8 , 101.a/1,
 101.a/10, 101.a/11, 101.a/2,
 101.a/2, 101.a/3, 101.a/4,
 101.a/5, 101.a/5, 101.a/8,
 101.b/17, 102.a/10, 94-
 b/14,94-b/16, 95.a/1,
 95.a/10, 95.a/11, 95.a/12,
 95.a/1,95.a/16, 95.a/17,
 95.a/2, 95.a/4, 95.a/5,
 95.a/6,95.a/8, 95.a/9,
 95.b/10, 95.b/11, 95.b/12,
 95.b/13,95.b/13,95.b/15,95.b
 /16,95.b/17,95.b/2, 95.b/3,
 95.b/5, 95.b/6,95.b/8,
 95.b/9, 96.a/14, 96.a/4,
 96.a/5, 96.a/7, 96.a/8,
 96.b/1,96.b/1, 96.b/12,
 96.b/14, 96.b/16, 96.b/17,
 96.b/5, 96.b/5, 96.b/6,
 96.b/7, 96.b/8, 96.b/9,
 97.a/12, 97.a/13, 97.a/13,
 97.a/17, 97.a/2, 97.a/2,
 97.a/4, 97.a/4,
 97.a/6,97.b/11, 97.b/12,
 97.b/13, 97.b/13, 97.b/15,
 97.b/4, 97.b/5, 97.b/6,
 97.b/6, 98.a/10 , 98.a/11,
 98.a/13, 98.a/15, 98.a/16,
 98.a/17, 98.a/2, 98.a/3,
 98.a/5, 98.a/8, 98.b/11,
 98.b/12, 98.b/14, 98.b/16,
 98.b/17,98.b/2, 98.b/3,
 98.b/5, 98.b/6, 99.a/1,
 99.a/10, 99.a/10, 99.a/12,
 99.a/13, 99.a/13,99.a/14,
 99.a/15, 99.a/16, 99.a/17,
 99.a/3, 99.a/8,99.b/1,
 99.b/1, 99.b/12, 99.b/13,
 99.b/14, 99.b/15, 99.b/16,
 99.b/17, 99.b/4, 99.b/7,
 99.b/8, 99.b/9
 herçi: Far, Her ne, 94-b/11,
 94-b/11
 hergiz: Far. Asla,101.a/4,
 96.a/13, 98.b/14, 99.b/9
 ðilû it-:
 Karıştırmak,101.b/14,
 102.a/16,102.a/16,
 hiç: Far. Hiç,100-a/17,
 99.a/5,98.a/5,
 ðilâfet: Ar. Halifelik, ð.e
 94-b/1
 ðiş: Far. Hoş, iyi,95.a/01,
 96.b/16, 96.b/9,
 97.a/14,100-a/12, 100-b/11,
 100-b/2, 100-b/6, 101.b/17,
 102.a/3, 102.a/3, 102-b/12,
 103.a/2, 103.a/6, 97.a/4,
 97.b/8, 98.a/9,101.a/1
 ðoşlık: Hoşluk, iyilik,95.b/6
 ðoşnyd: Far, Hoşnut,
 memnun,99.a /17
 ðýnâú: Ar. Boğmaca,100-b/13
 ðunâm:Ar. Bir çeşit
 yara,101.b/7, ð.199.b/15
 ðýre: Ar. Kurdeşen,
 h.ye102.a/3
 ðuşk: Far. Kuru,95.a/3,
 ð.197.b/13
 ðuşkluk:Far. Kuruluk,
 h.ın98.a/13
 hüdhüd:Ar. İbibik kuşu,
 h.üñ100-b/8
 óükemâ: Ar. Hekimler, ó.sın
 94-b/2, ð. üâyifesi 94-b/3

I
 ılı: İlık,100-a/5,95.a/8,
 96.b/6,97.b/17

ısıcaú, Sıcak,103.a/6
ıãırıcı: Isıran, ısıracı,100-
a/8
ısıt-: Isıtmak, 1.a96.a/8
ısıtma: Sıtma,97.a/15,1.lar103
.a/11,1.sin103.a/11,
1.ya96.a/5, 1.y198.a/2,
97.b/16
ıãla-: İslamak, 1.r102.a/7
ıãlat-: İslatmak, suda
bırakmak, 1.a95.b/1
ıssı: Isı, hararet, 1.la100-
b/4, 94-b/8
ıssılık: Sıcaklık,
hararet96.b/5, 97.b/2,97.b/3

İ

i- Ek fiil, i.se100-b/9, 100-
b/9, 96.a/14, 98.b/16,
99.a/9
İbn- i MĀsŷye95.b/6, 96.b/4,
97.b/10 ,İ. öekİM 99.b/7
İbn-i Ūŷtaó öekİM99.a/15
İbrĀhím öekİM100-a /11,
95.b/3, 98.a/2, 98.a/4
İbük: İbik kuşu,102-b/2 iç-:
İçmek, i.dügi98.b/10,
i.e95.b/2, 96.a/9,
i.erse98.b/10, i.se100-
a/5,95.a/7, 95.b/5, 96.a/7,
97.b/2, 99.a/15
iç: İç, i.i100-a/11, 100-a/12,
100-a/3, 100-a/7, 95.a/12,
i.inde100-b/12, 100-b/14,
100-b/16, 100-b/3, 100-b/7,
101.a/9, 101.b/10, 101.b/13,
101.b/4, 94-b/15,95.a/6,
95.a/8, 95.b/4, 98.a/3,
98.a/5, 99.a/16,
i.indeki101.a/6,99.a/1
içün: İçin101.a/13, 102-b/16,
102-b/17, 102-b/4, 103.a/1
içür-: İçirmek,
i.e103.a/14, 99.b/1,
i.se100-a/1
İötiyĀr: Ar. Seçim, 94-b/4
iki: İki sayı
ismi,98a/2,96a/4, 96a/4,
96a/6
ikinci: İkinci,94-b/13
ile: İle,98a/17,99b/1,100b/2,101b/12,
100-a/15,100-a/16,
100-b/17,102.a/10, 102.a/14,

102.a/14,102-b/12, 102-b/7,
103.a /10, 103.a/2, 95.a/10,
95.a/15, 95.a/8, 95.b/3,
95.b/7, 96.a/3,96.a/5,
96.b/14, 96.b/14, 96.b/17,
96.b/4,97.a/13, 97.a/13,
97.a/17, 97.b/1, 97.b/11,
97.b/12,97.b/16, 97.b/3,
97.b/5, 97.b/6, 98.a/6,
98.b/10, 99.a/12, 99.a/15,
99.a/5, 99.a/7
ilik: ilik,kemik iliği,
i.in100-a/5,101.b/8
İillet: Ar. Hastalık,
98.a/5,97.b/1,
İi.İ97.b/2,97.b/2,
İi.ler98.b/9
İimĀret: Ar. Bayındırlık,94-
b/9
İmdi: Şimdi,94-b/10
İn: İn,hayvan ini,
i.ine96.a/12
İn-: İnmeK, i.ene102.a/7,
i.erse101.a/8,
i.mezse101.a/8
İinĀyet: Ar.Yardım,
i.iyle103.a/13
İnce:
İnce,101.b/16,101.b/4,102-
b/16, 103.a/3, 95.b/4
İncük:İncik kemiği, i.i95.b/11
İndür-: İndirmek, i.e99.b/2
İnzĀl: Ar. İndirme, 99.b/11
İri: İri,sert, kalın,95.b
/6,95.b/8, i.sin95.a/16,
98.a/11
İrilik: İrilik, i.in99.a/14
İrkek: Erkek,100-b/9,100-
b/9,101.a/6
İrte: Ertesi,95.b/2
İsfidĀc:Ar. Üstübeç,102.a/17
İsôĀú: Özel isim,95.a/14
İsôĀk öeuİM: Özel
isim,96.a/17,100-
a/8,99.a/8,97.b/13, 97.b/14,
98.a/8
İsÍheKİM:Özelisim,98.b/6,95.b
/17,96.a/4,98.b/16,99.b/11,9
6.b/3
İstebĀn:Yüzerliktohumu,97.a/10
,97.a/11,97.a/7,97.a/8,97.a/
9

istiêmâl: Ar.
Kullanma,102.a/11,102.a/8,102-
2-b/10,103.a /9,103.a/11,94-
b/12
iş: İş, i.e98.b/13
işe-: İşemek, i.dügi96.a/1,
i.meye96.a/3,i.mez96.a/2,
i.eses96.a/2
işegen: Çok işeyen,95.b/17
işit-: İşitmek, i.ür97.a/3,
i.mez103.a/2
it: İt, köpek,102-b/11
it-: etmek, yapmak,
i.dügi97.a/6, i.düre99.b/2,
i.e101.a/14, 101.b/17,
102.a/16,102.a/16, 102.a/17,
102-b/10, 102-b/10, 102-b/3,
103.a/4, 103.a/8, 96.b/10,
98.a/16, 98.a/7, 98.b/13,
99.a/10, 99.a/2,
i.e101.b/13, 101.b/14,
101.b/4, 102.a/2, 98.a/6,
i.ersel101.b/6,
i.meye95.a/5,
i.se103.a/11,i.üp101.b/10,
102-b/13, 102-b/17, 103.a/8,
103.a/9, 98.a/6, 100-b/4,
101.b/12, 101.b/13, 102.a
/5, 102.a/4, 102.a/7,
103.a/10, 96.a/2, 96.a/4,
96.a/4, 96.a/6, 98.a/17,
99.b/1

J

jive: Far. Cıva,102-b/9

K

úab: Kap,101.b/13, 101.b/4,
102-b/6,
ú.a101.b/14,102.a/14,
ú.ın102-b/4,98.b/9, 99.a/1,
ú.ından101.b/8, ú.ınuñ102-
b/7
úabaú:Kabak, ú.ı102-b/13
Úaçan:Ne zaman, ne zaman ki
94-b/1 ú.kim94-b/1, 94-b/9,
94-b/8
Úadar: Kadar,102.a/10,
102.a/6, 98.b/10, ú.ı102-
b/7,96.b/3
úadeó: Ar. Kadeh,97.b/17

úâdir: Ar. Kudret
úâhibi,98.a/17
kâfir-: Ar. Kafur otu,95.a/15,
97.a/13
kâfir-: Ar. Kafurdan yapılmış,
kafurla ilgili,102.a /17
kââıdu: Ar. Kağıtlı,101.b/3
úal-:Kalmak, ú.a100-b/3, 102-
b/4,102-b/7, 99.b/6,ú.sa102-
b/4
úan: Kan,96.b/10,
97.a/1,97.a/17, ú.ı100-a/12,
95.b/15, 97.a/16, 99.a/9,
ú.ın100-a/12, 100-a/2,
95.a/13, 95.b/12, 95.b/13,
95.b/14, 95.b/17, 96.a/7,
97.a/12, 97.b/1
úanat-:Kanatmak, ú.a99.b/15
úandur-: Kandırmak,ú.a97.b/17
úanúı: Hani100-a/3, 100-a/8
úapla-: Kaplamak,
ú.duâını101.a/12
úapúara: Kapkara,102-b/5,
99.b/17
kâr:Far.Etki, iş,100-a/17,100-
a/8, 96.b/9, 98.a/5
,98.b/14, 99.b/9
úara: Kara, siyah,100-a/16,
101.a/10, 101.b/3, 96.b/15,
98.a/1
úaralıú: Karalık. ú.a101.a/11
úaranfúl:Ar. Karanfil,102-b/1,
98.a/6
úarar-: Kararmak, ú.maya102-
b/6
úarart-:Karartmak, ú.a95.a/3,
98.b/12
úarâvaş: Kul,
cariye,ú.ı98.a/3, 98.a/7,
99.a/17
úarın: Karın100-b/7, 101.a/6,
94-b/15, 97.a/10,
ú.ı95.b/2, 96.a/17, 98.b/17,
99.a/16, ú.ın100-a/15,
97.a/16, ú.ına96.a/17,
96.b/5, ú.ından97.a/1,
97.a/16
úarınca: Karınca,96.a/12,
ú.lar96.a/12-
úarış-:Karışmak, ú.a101.b/14
úarışdur-: Karıştırmak,
ú.a100-a/8, 103.a/7, 99.a/4,
ú.alar101.b/14, 102.a/14,

ú.sa96.b/6, 97.b/11, 98.a/1,
 ú.up95.a/17, 96.a/6,99.a/1
 úarlaàuç:Kırlangiç,100-
 b/10,100-b/11, 100-b/12,
 100-b/13, 100-b/14
 úarşu: Karşı,101.b/6
 kÂsni: Far. Yaban marulu,97.a
 /13, 97.a /17, 97.a/12,
 97.a/14, 97.a/16, 97.b/1,
 k.yi97.b/2
 úasuú: Kasık,97.b/12,98.b/5,
 ú.ına101.a/4, 99.b/9
 úÂşÂn-:İşemek, ú.masal02.a /17
 úaşandur-:İşetmek, ú.a97.b/10
 úaşaneh: Far. Güzel,102-b/1
 úaşıú: Kaşık,101.b/5
 úat-: Katmak,
 ú.a102.a/10,101.a/6, 95.b/2,
 96.a/1, 96.a/8, 99.a/12,
 99.a/4, 99.b/13,
 ú.alar101.b/10, 101.b/9,
 101.b/9, ú.sa100-a/11, 100-
 a/13, 100-a/5, 100-a/7,
 96.a/13, 99.a/6, 99.a/8,
 99.b/16, 99.b/5,ú.up100-a/1,
 95.a/16, 96.b/2, 99.a/13
 úataaan: Çok katı,????101.a/2
 úatı: Katı, yoğun,101.b/4,
 102.a/17, 102.a/4
 úaví: Ar. Güçlü,
 etkili,101.a/1,103.a/12,
 96.b/13, 97.a /4, 97.b/12,
 97.b/6, 97.b/8, 98.a/13,
 98.a/15, 98.a/16,98.b/2
 úavuk:Mesane, idrar kesesi,
 ú.in97.b/5, 95.b/7,
 ú.daài97.b/5
 úavur-: Kavurmak, ú.sa 99.a/7,
 100-a/15, 95.b/12, 96.b/1,
 97.a/10, 97.a/16, 98.b/5,
 99.a/10, 99.a/5
 úavurt-: Kavurtmak, ú.sa100-
 a/10
 úayâu: Kaygı, ú.y196.b/4
 úaynat-: Kaynatmak,
 ú.a102.a/5, 102.a/6,
 102.a/8, 102-b/13,
 96.b/16,97.b/3, 98.b/1,
 99.b/14, ú.sa100-a/4, 100-
 a/6, 100-a/7, 96.a/13,
 96.a/16, 96.b/1, 96.b/7,
 97.b/12, 97.b/14, 97.b/4,
 98.a/17, 98.b/6, 99.a/15,
 ú.sa99.b/17
 úazı-:Kazımak, ú.yalar102.a/1
 keçi: Keçi,101.a/13
 kefÂret: Ar.
 Karşılık,103.a/12, k.dür100-
 b/16
 kemük:Kemik,k.i102-b/9
 kendÂne:Far. Yabani pırasa,
 k.yi95.b/12
 kendene: far. Yabani
 pırasa,95.b/13, k.yi95.b/11,
 95.b/13
 kendi: : Kendi, k.ne99.b/5
 kendü: Kendi 94-b/2, 100-b/8,
 95.b/10, 96.b/6, 97.b/3,
 99.a/11, 99.a/14,
 k.den103.a/13, k.siçün94-
 b/4, k.sin99.b/13, 99.b/16,
 k.yle100-a/14, 100-a/7,
 k.zin95.b/9, k.zinde95.b/7,
 k.ne96.a/13, 97.a/2,99.a/4,
 99.a/5, k.ni94-b/12
 kendür: Kendir,102.a/12,
 k.i96.a/1,
 kerefûs: Ar. Kereviz,97.b/4,
 97.b/5, 97.b/6, 97.b/6
 kerneb:Kerneb, lahana,
 k.i98.b/10, 98.b/9
 kertenkele:Kertenkele,
 k.nüñ102-b/17
 kes-:Kesmek, k.e100-a/13, 102-
 b/12, 95.a/15, 95.b/14,
 97.b/10, 99.a/16, k.eler100-
 b/1, k.er102-b/14
 kesil-:Kesilmek, k.e96.a/1
 kesmece: Başı çatallaşan bir
 kesme,102.a/1
 kesir: Kesil, 102.a/1,
 97.b/7,
 98.a/3, 99.a /17, 99.a/13,
 99.a/13, 99.a/14, 99.a/15,
 99.a/16
 kettÂn: Keten bitkisi ve
 bundan elde edilen dokuma
 bez,102-b/9
 kez: Defa, 101.a/14, 102-
 b/1,102-b/5, 102-b/5,102-
 b/6, 103.a/10,96.b/12,
 97.b/15, 99.a/7
 úıl-: Kılmak,99.a/6, 99.a/7,
 ú.a100-a/12, 102.a/11,
 102.a/8, ú.alar94-b/4,
 ú.duài101.a/3,

ú.duúdan99.b/5,
ú.ıdururken99.b/10,
ú.maya100-a/17, 100-a/8,
96.b/9, 98.a/5, 98.b/14,
99.b/9, ú.sa100-a/10, 100-
a/14, ú.sun94-b/4,
ú.ur102.a/4
úıl: Kıl, ú.ı100-a/13
úılıç: Kılıç, ú.la100-b /1
úılmaú: Kılmak, 98.a/7,
99.a/8, ú.a98.a/17, ú.dan94-
b/13,95.b/9, ú.ı99.a/14,
ú.in98.a/10
úılmaúlıú: Kılmaklık, ú.ı100-
b/8, 95.b/10, 95.b/9
úıãır: Kısır,102-b/7
úıvãm:Ar. Kıvam, ú.a103.a/8
úız: Kız, 100-b/10, 101.a/8,
102-b/11, ú.a101.b/5, 102-
b/7, ú.dan102-b/4,102-b/6,
ú.ı 102-b/1,102-b/4
úızıl: Kızıl, 102-b/2,98.a/16,
ú.ca101.a/13,98.b/8,
ú.in97.a/9
ki: Ki,100-b/14,
101.b/2,101.b/8,102.a/17,
102.a/7,98.b/12/6,
kim 94-b/16, 94-b/6,
99.b/14,99.b/11
99.b/1,94-b/1, 94-b/2, 94-
b/3, 100-a /1, 100-a /14,
100-a/15, 100-a /17,100-a/1,
100-a/10, 100-a/11, 100-
a/12, 100-a/12, 100-
a/13,100-a/14 ,100-a/14
,100-a/16 ,100-a/2, 100-
a/3,kim100-a/3, 100-a/3,
100-a/4,100-a/5, 100-a/6,
100-a/7, 100-a/8,100-b, 100-
b/10, 100-b/13, 100-
b/13,100-b/15, 100-b/15,
100-b/15, 100-b/16, 100-
b/17, 100-b/5, 100-b/6, 100-
b/8,100-
b/8,101.a/1,101.a/10,
101.a/11, 101.a/2, 101.a/2,
101.a/3, 101.a/4, 101.a/5,
101.a/5, 101.a/5,
101.a/8,102.a/6, 102.a/9,
102-b/6, 94-b/10, 94-b/12,
94-b/14,94-b/6,94-b/9,
95.a/1,95.a/10, 95.a/11,
95.a/12, 95.a/13, 95.a/16,
95.a/17, 95.a/2, 95.a/4,

95.a/5, 95.a/6, 95.a/8,
95.a/9, 95.b /13, 95.b/10,
95.b/11, 95.b/12, 95.b/13,
95.b/15, 95.b/16, 95.b/17,
95.b/2,95.b/3, 95.b/5,
95.b/6, 95.b/8, 95.b/9,
96.a/14, 96.a/4,96.a/5,
96.a/5, 96.a/7, 96.a/8,
96.b/1, 96.b/1, 96.b/10,
96.b/12, 96.b/14, 96.b/16,
96.b/5, 96.b/5, 96.b/6,
96.b/7, 96.b/8, 96.b/9, 97.a
/13, 97.a/12, 97.a/13,
97.a/17, 97.a/17, 97.a/2,
97.a/2, 97.a/4, 97.a/4,
97.a/5, 97.a/6, 97.b /11,
97.b/12, 97.b/13, 97.b/15,
97.b/16, 97.b/4,97.b/5,
97.b/6, 97.b/6, 98.a/10,
98.a/13, 98.a/15, 98.a/16,
98.a/17, 98.a/2,
98.b/11,98.b/15, 98.b/16,
98.b/17 ,98.b/2, 98.b/3,
98.b/5, 98.b/6, 98.b/8,
99.a,99.a /17, 99.a /17,
99.a/1 , 99.a/10, 99.a/10,
99.a/13, 99.a/13, 99.a/14,
99.a/15, 99.a/16, 99.a/2,
99.a/3, 99.a/6, 99.a/8,
99.b/12, 99.b/13,99.b/14,
99.b/15, 99.b/16,99.b/17,
99.b/2,99.b/3,
99.b/4,99.b/7,
99.b/8,99.b/9, k.de99.b/1,
k.e100-a/1, k.ũñ100-a/17,
98.b/12, 98.b/14, 99.b/7
kimesne: Kimse,96.a/13,
97.a/16, 97.a/7, 98.a/1,
98.b/9, k.yi96.a/9-
kimse: Kimse,97.a/15,
k.nũñ100-
b/3,96.a/11,96.b/15,
97.a/17, 97.b/1,
k.yi96.b/11, 98.a/12
kireçKireç,101.b/3
kiremit: Kiremit, k.i101.b/5
kiremüd: Kiremit101.b/5
kirpi: Kirpi, k.nũñ100-b/1
kişi: Kişi,100-b/17, 101.a
/11, 101.a/10, 102-b/3,
103.a/4, 94-b/8, 99.a/17,
99.b/10, k.de102.a/1,

k.den98.b/9, k.nũñ100-
a/11,100-a/2, 100-b/11, 100-
b/2, 101.b/15,95.a/14,
98.b/16, 99.a/12, 99.a/2,
99.a/3, k.ye100-a/15,
99.a/11, k.yi98.a/2
kişnic:Far. Kişniş otu,
95.b/16, 96.a/1, 96.a/3,
96.a/4, 96.a/6, 96.b/1,
k.i95.b/15
kitâb: Ar. Kitap,94-b/4,
k.dan94-b/7, k.194-b/5,
k.lardan94-b/6
úop: Kopmak, ú.a99.b/4,
ú.duâından101.b/11,
ú.inca101.b/11
úopar-: Koparmak, ú.a99.b/3
úor: Kor,99.b/4
úorú-: Korkmak, ú.sun95.a/10,
95.a/6, 95.a/7
úo-:Koymak, ú.dı94-
b/6,ú.sa101.a/4, ú.salar100-
b/2
úoúı: Koku, ú.sın97.b/8
úoúu: Koku, ú.sın95.b/11,
98.a/15, ú.sın195.a/10,
96.b/9
úoy-: Koymak, ú.a100-b/14,
101.a/7, 101.b/6, 102.a/14,
102.a/5, 102-b/16, 95.b/2,
98.b/17, 99.b/13,99.b/4,
ú.alar101.b/14, 101.b/5,
101.b/5, 102-b/12, 103.a/2,
ú.maya103.a/5,ú.sa102-
b/15,ú.up102.a/8, 96.b/12
úoyu: Koyu, ú.ca101.b/4
úoyul-: Koyulmak, ú.a102.a/8
úoyun: Koyun,98.a/1, 98.b/6
úoz:Far. Ceviz,96.a/10-
kök: Kök,k.in96.b/12, 99.b/12
köpük: Köpük,98.b/8
kör: Far. Kör,99.b/11
úuâ-:Kusmak, ú.duâın96.a/6,
ú.dura95.a/17,95.b/2,
ú.âa96.a/6
úulaú: Kulak,103.a /1,
103.a/1, 103.a/2,
95.a/11,95.a/12, 97.a/3,
97.a/3, 98.b/6, ú.a102-b/15,
102-b/16,103.a/1,
103.a/2,96.b/8, 97.a/3,
98.a/1, 98.b/6,ú.daâı102-

b/15, ú.dan96.b/8,
98.a/1,ú.in102-b/15
úulunç: Ar. Bir tür
úunac: Ar. Kına, kına,102.a/12
úurâ:Ar.Yuvarlak hap şeklinde
ilaç,k.-ı zernîdî102.a/3,
101.b/15,101.b/16,101.b/2,102.
a/1, 101.b/6
úurt:Kurt, 100-a/4,ú.uñ100-
a/5, 100-a/6,100-a/7,100-
a/8,100-a/9, 103.a/14,
úurı:Kuru, k.sın96.b/3
úurıt-:Kurutmak, k.a101.b/6,
ú.sa99.b/17
úuru-: k.ya101.b/5, 99.b/3
úuru: Kuru, 100-b/5, 100-b/6
úurut-
:Kurutmak,k.a101.a/12,99.b/1
2,99.b/15,ú.sa100-
a/16,100a/6,100b/12,97.a/3
úuş: Kuş, 95.a/6, 97.a/16,
ú.inuñ102-b/2
úuvvet:Ar. Kuvvet, k.in95.a/3,
95.b/11, 97.a/5,97.a/7,
98.a/7, 99.a/8
kuvvetlen-:
Kuvvetlenmek,k.e98.b/1
úuvvetlendür-:
Kuvvetlendirmek,k.e95.b/17,
98.a/10, 99.a/14
kül:Kül, k.in100-b/10, 100-
b/11,k.inı102-b/2

L

laúvÀ: Ar. Yüz felci,96.b/3,
98.b/4
luèabAr. Salya, bitki
suyu,102.a/7

M

maècÿn: Ar. Macun, bir grup
ilacın genel adı,103.a /8,
97.b/5, 97.b/7, 98.a/6
maède: Ar.Mide, m.sin94-
b/14,95.a/3, 95.a/4, 95.b/5,
96.b/13, 97.a/4, 97.b/12,
98.a/13, 98.a/15 , 98.b/2,
98.b/3, 99.a/6,
m.sinde99.a/10,
m.sinden95.b/3,
98.b/2,m.sini97.b/8,
m.sinũñ96.b/13

maüèad:Ar. Oturak yeri, anüs,
m.199.a/4, m.in99.b/2,
m.indan99.a/9
maèni:Ar. Mana, iç yüz,
97.b/16
maèryf: Ar. Bilinen, tanınan,
94.b/6
maârîf: Ar. Marul, m.1102-b/13
maârÿ è:Ar. Saralı, sara
hastalığı, 100-b/2,m.lià:
m.1100-b/2
maâüakî: Ar. Sakız, sakız
ağacından elde edilen bir
tür reçine,102.a /16,
97.b/7, 102.a/15
MÄZÿü óeúim: Özel isim,97.b/6
mecmÿè:Ar. Bütün, m.1101.b/3
MedÄyini óekim: Özel
isim, 99.a/3, 99.b/13
meclim çarife: Özel isim 94-
b/1
meflÿc:Ar. Felç olmuş,95.a/4
melhem: Ar. Merhem,101.b/10,
m.-i nuðÀè101.b/8
menÄfiè: Ar. Faydalı,103.a/6
menfaèat: Ar. Menfaat,
fayda,97.b/12, 97.b/16,
98.a/14,
99.a /10, m.i98.a/9, 98.b/13,
98.b/4,99.a/1, 99.a/11,
99.a/4
merhem: Ar. Merhem,99.b/4,m.-i
aääar101.b/11, m.-i
bÄsliüÿn102.a/8, m.-i
dÄöilyÿn102.a /3, 102.a/4,
m.-i esvÄr102.a/9, m.-i
úaääÄb102.a/14, m.-i
zencefir102.a /11, m.ü'l-
kettÄn102-b/8
merzencÿş:Far. Mercanköşk
çiçeği, m.1103.a/5,103.a/3
meşhÿr:Ar. Meşhur, m.dur94-b/6
mezdeki: Ar. Mastaki
sakız,101.b/12
miúðAr:Ar. Mikdar, m.1103.a/9
miâkÄl: Ar. Dirhemin üçte biri
değerinde bir ağırlık
ölçüsü, 96.b/17, 100-
b/12,96.a/1, 96.a/1, 96.b/2
miâl:Ar.Benzer, eş, m.i94-
b/10, 94-b/10, 94-b/8, 94-
b/8, m.ni94-b/7
mucÄmièÄt: Ar.Cinsel ilişki
bulunma, 99.b/9,94-b/13

Muóammed bin ÖekeriyyÄ óekim:
Özel isim,100-b/1
Muóammed óekim: Özel isim,
95.b/5
muçarÄ:Ar. İyice
başlamış.101.a/13, 98.b/2
müçelir:Ar. Çeşitli
mÿm: Far. Mum,101.b/13, 102.a
/15, 102.a/10,102.a/17,
102.a/13
mücerreb: Ar. Denenmiş, m.dür.
103.a/14, 101.a/13, 102-
b/11, 102-b/16, 102-b/17,
103.a/1,103.a/2,99.b/4
mühre:Far. Omurga kemiği,
m.si101.b/11, 101.b/11
mürdeseng: Far. Doğal
kurşunoksit,102.a/5,102.a/7
müstevfi: Ar. Kafi derecede,
yetecek kadar, 101.a/14

N

nÄfiè:Ar. Yararlı,
n.dür103.a/1, 99.b/15
nÄoş: Far. Hoş
almayan, 95.b/12
nÄme:Far. Nane, mektup, n.ler
94-b/1
naènÄè:Ar. Nane,96.b/3
nar: Far. Nar,97.b/2
nÄsur:Ar. Basur, hemoroid,
95.a/13, 99.a/8, 101.b/6,
99.a/9
nÄzük:Far. Nazik, ince,
95.a/17
ne: Ne98.b /10, 98.b/15
nebÄt: Ar. Bitki,103.a/7
nergis:Far. Nergis,101.a/2,
101.a/3, 99.b/10,99.b/10,
n.i101.a/1, 101.a/4,
97.a/4,97.a/5, 99.b/9,
n.üñ101.a/2, 97.a/4
nerm: Far. Yumuşak,98.a/10,
98.a/12
nesne: Mesne,101.a/14,
n.den94-b/12,
n.leri102.a/11,
n.yile101.a/4
nevè:Ar. Tür, çeşit, n.-i
diger102.a/16, n.i102.a/16
nezle:Ar. Nezle, n.yi102-b/14,
n.yiçün102-b/13
niúris: Ar. Gut
hastalığı,95.a/8, 100-
a/3,100-a/4, n.in100-a/4

nÿr:Ar. Işık, n.195.a/1
nurlandır-: Işıklandırmak,
n.a100-b/13
nuşAdır:Far. Nişadır.
n.la97.b/4

O

ocak:Ocak, o.ın102.a/13
od: Ateş,101.b/13,101.b/5,
o.a98.b/16,98.b/9,99.a/1,99.
a/8,99.b/15, o.ın97.a/7,
o.ına99.b/4
oàlan: Çocuk, evlat,100-
b/8,100-b/9,101.a/6,101.a/9,
95.b/17, 96.a/2, 97.a/2,
o.a102-b/3, 96.a/1, 99.b/6,
o.cuà1101.a/10,
o.cuâuñ96.a/17,
o.cuú101.a/11, o.ı100-b/7,
99.a/16, o.ın100-b/6,
o.ın97.a/11,
o.uñ101.a/11, o.uñ102-b/11
oàul: Oğul, evlat,102-b/4,
o.a102-b/7, o.ı102-b/1,102-
b/4
ol: O 99.b/3, o. gün101.b/7,
100-a/10
ol-: Olmak, o.alar 94-b/2,
o.dılar 94-b/3, 100-a/3,
100-b/17,100-b/17, 100-b/3,
100b/7,100b/7,101.a/3,101.a/
11,101.a/6,101.a/7,101.a/7,1
01.a/7,101.a/8,101.a/10,101.b/
7, 102.a/7, 102-b/3,102-b/6,
94-b/10, 94-b/9, 96.a/10,
97.a/6, 97.a/9, 97.a/9,
97.b/16, 97.b/17, 97.b/2,
98.b/3, 98.b/9, 99.a /17,
99.a/6,99.b/1, 99.b/2,
99.b/9, o.a100-a/1, 100-
a/12, 100-a/16,100-a/3, 100-
a/9, 100-b/1, 100-b/14, 100-
b/2, 100-b/6, 100-b/7,
101.a/1, 101.a/1, 101.a/10,
101.a/11, 101.a/2, 101.a/3,
101.a/5,101.b/10, 101.b/4,
101.b/6, 102.a/15, 102.a/17,
102.a/3, 102.a/6, 102.a/9,
102-b/12, 102-b/7, 103.a/12,
103.a/12, 103.a/2, 103.a/2,
103.a/6,103.a/7, 94-b/15,94-
b/16,94-b/16, 94-b/16,94-

b/7, 95.a/1, 95.a/1,
95.a/2,95.a/3,
95.a/3,95.a/9, 95.b/1,
95.b/10, 95.b/14, 95.b/4,
96.a/2, 96.b/16,
97.a/3,97.a/6, 97.b/10,
97.b/2, 97.b/9, 98.a/4,
98.a/9, 98.b/1, 98.b/15,
98.b/9, 99.a/17, 99.b/11,
o.à1194-b/8, o.an103.a/14,
o.duà1102.a/10, 94-
b/15.o.dur98.b/8, o.masa102-
b/1, o.maya100-a/14,102-
b/8,97.a/5, o.mazsa102-b/14,
o.mış100-b/15,100-b/15, 100-
b/2, 102.a/9, 95.b/16,
97.b/9, 98.a/3, o.sa
99.a/17, 100-a/11,100-b/17,
100-b/9,96.a/1, 96.a/8,
96.a/9, 97.b/1, 97.b/1,
98.a/17, 98.a/9, 98.b/12,
98.b/14, 99.a/12, 99.b/1,
99.b/8, o.unca101.b/17,102-
b/5, 101.b/2,101.b/8,
o.up97.b/9, 98.a/14,
o.ur101.a/8, 101.a/8, 94-
b/10, 94-b/9, 98.b/8,
o.ur101.b/12, o.ursa102-
b/7, 96.b/10, 97.b/2,
98.a/4, 98.a/7,99.b/11
olın-: Olunmak, o.an103.a/5
olmaú: Olmak,95.a/9, 102-b/4,
o.a99.b/11
olmaúlıú: Olmaklık,95.b/9,
o.ı94-b/11
omuz:Omuz, o.ında100-a/16
on: On,101.b/12,
102.a/13,102.a/13,102.a/4,
102.a/5,102-b/5, 95.a/13,
95.b/14, 98.a/3, 98.a/7,
99.a/17, 99.a/9,
o.ar102.a/12,o.ın99.a/17
oñul-: İyileşmek,
o.maz102.a/11,102.a/4,
o.unca101.b/15
oñuldurucu:İyileştirici,tedavi
edici, o.dur102.a/11,102.a/4
oñult-:İyileştirmek, o.ur102-
b/8
oñurâa: Omurga,101.b/8
ot: Ot o.ıyla95.a/13

otur-: Oturmak, o.a103.a/5
o.di 94-b/1,
o.duâ196.a/11,96.a/11,
99.a/3

Ö

öd: Öd maddesi,, ö.ile98.b/6,
ö.in100-a/13, 100-a/8, 100-
b/5, ö.iyle96.b/7,
ö.iyle98.a/1

öl-:Ölmek, ö.e96.a/12,
ö.miş103.a/13, 99.a/16

öldür-:Öldürmek, ö.eler100-
b/3, ö.miş100-b/1

öyken:Ciğer, ö.in100-a/6, 100-
a/9

P

pāk:Far. Pak, temiz 98.b/3,
98.b/4

pābū:Far. Pamuk, 101.b/7,
p.199.b/3, p.11a99.b/3

pāre: Far. Parça, cüz,100-b
/4,100-b/17,101.b/10,
97.b/7, p.yil100-b/3

Pārsí: Far. Farsça,94-b/5

pazu: Pazı96.a/2-

perhíz: Far. Perhiz,102.a/,
94-b/11

pes: Far. O halde, şimdi 94-
b/4

peydā: Far. Açık,
meydanında 103.a/14

pus:Far. Dumar, p.1101.a/10,
96.a/3-

R

rāóat: Ar. Rahat,97.b/10,
r.ütl- rānsān94-b/6

rastíú: Far. Rastık,99.b/14

rastýú: Far. Rastık,95.b/1

rātíc: Ar. Ratinec,
reçine,102.a/9

rāı:Ar. Razi, 98.a/4, 98.a/7

rāziyāne:Far. Rezene,
r.yil101.a/13

renc:Far. Hastalık, r.i100-
b/17, 95.a/6, 95.a/8,95.a/9,
97.b/9, 98.b/7, 99.b/1,
r.in100-a/13, 100-a/3, 100-
a/7, 100-b/13, 95.a/2,
95.b/10, 95.b/7, 96.b/3,
96.b/8, 97.a/15,
97.a/7,97.a/8, 97.b/15,

97.b/3, 98.b/12, 98.b/5,
98.b/6, 99.a/11, 99.a/4,
99.b/13, r.inde95.b/12,
r.inel100-a/3, 100-b/16,
103.a/12, 95.a/13,
95.b/1,97.a/8,
97.b/15,98.b/4, 99.a/8,
r.inüñ95.b/14, r.ler97.a/12

renclü: Hastalıklı,100-a/4

reng:Far. Renk, Renk, r.i94-
b/16

rubè:Ar, Dörtte bir,
reyr:Far. Aydınlık, 99.b/6

S

āabāó: Ar. Sabah,101.b/10

āabit bin Ūır óekím: Özel

sāk:Sağ, 96.b/14, s.a99.b/17,
s.195.b/8,
96.b/15,98.a/12,99.a/2,
99.a/2, s.in1100-b/4

āafā: Ar. Sefa,98.a/11

āāfî: Ar. Saf, katıksız,95.b
/17, 95.b/15, 97.a/12,
97.b/4, 97.b/5, 99.a/15

āāfra:Ar. Dört ana maddeden
biri olan öd maddesi,
s.sın97.b/13

āafrān: Ar. Safran,95.b/6

āāà: Sağ taraf,102.a/2,102-
b/9,100-a/16,102.a /2,102-
b/17

saà-: Sağmak, s.a101.a/6

āāair: Sağır,103.a/1

āāairllú: Sağırlık,
s.in97.a/3, 98.b/6

saót: Far. Katı,
güç,zor,97.a/5, 98.b/1,
98.b/15

saúal: Sakal, s.a99.b/17,
s.195.b/8,saúal196.b/15,
98.a/12, 99.a/2, 99.a/2,
s.ina96.b/14

saúız102.a/12, 102.a/12,
s.1101.b /12, 101.b/12,
102.a/10, 102.a/15, 102.a/16

sākin95.b/16, 96.a/12,
96.a/15, 96.a/16, 96.a/17,
96.a/4, 96.a/5, 96.b/11,
96.b/8, 97.a/15, 98.b/17

saúā-: Saklamak, s.ya94-b/11,
98.b/5, 99.b/7, 99.b/8
94-b/12

saúsiãÄn102-b/12
saúãíúan103.a/1
ãan-: Sanmak, s.alar100-b/15
ãanaeat: Ar. İlaç yapma
formülü, ilacı terkip etme
usûlü, s.larından 94-b/4,
ã.de102.a/9, ã.-1
mürdeseng102.a/12,102.a/5
ãancı: Sancı,102-b/16, 102-
b/17
sancı: Sancı, s.sına103.a/2
ãar-: Sarmak, s.ip101.b/4
ãar è: Ar. Sara hastalığı,
ãar.101.b/7,ãar.101.b/8,
ãar.101.b/9,ãar.101.b/10,
sarmusãú99.a/1, 99.a/5,
s.198.b/16,
98.b/17,s.195.b/2, 98.b/13,
98.b/5, 98.b/3
ãarp: Şiddetli, keskin,101.b
/15
ãar.ã: Sarı,100-b/15, 101.b/2,
94-b/16,95.b/4,
ã.s1102.a/16, ã.sıla99.b/8,
ã.sıyla103.a/8
ãaruluú: Sarılık,103.a /12,
ã.in101.a/1
ãaruluú: Sarılık,100-b/16,100-
b/17
ãarumsaú: Sarımsak,
98.b/9,98.b/13, 98.b/14,
98.b/6
ãayru: Hasta,100-b/15
sãyaã: Tereyağı, s.1101.b/9,
102-b/10,s.ıla102-b/3
sãyir: Ar. Diğér,94-b/14
Sãzun óekím: Özel isim,100-
b/17
Sebep: Ar. Sebep,94-b/15, 102-
b/1
semým: Ar. Zehirli,96.b/9
serçe: Serçe, s.nũñ100-b/5,
100-b/6
sereüãn: Ar. İyileşmez bir tür
çıban,s.lar1102.a/11
sevdã: Far. Dört ana maddeden
kara safra maddesi,95.a/2,
97.a/7, 98.b/12
sev-: Sevmek, s.e100-a/9
seõãb: Ar. Sedef otu,96.a/11,
96.a/12, 96.a/13, 96.a/14,
96.a/15, 96.a/9, 96.b/1,
s.196.b/1, s.196.a/17
ã1-: Kırmak, s.ya96.a/7,
95.a/13

sıç-:Dışkıyı doğal yolla
dışarı atmak,s.anlar100-
a/3,s.duã1101.a/12
ãiar: Sığır,100-a/15, 99.a/8,
ã.uñ102-b/10
ãioóat: Ar. Sağlık,101.a/12
sıú-: Sıkımak, s.a99.b/1
ãiuú1-: Sıkılmak, s.mış99.b/2
ãıvar-:Sulamak, s.sa94-b/8
sidük:Sidik, idrar, s.i100-b/1
siñ-: Sinmek,
s.medügine97.b/9,
s.meye95.b/5, s.meyüp94-b/15
siñir: Sinir, s.i95.a/7,
s.leri95.b/10
siñir-: Sindirmek,
s.ümeyene98.a/14
sirke:Far. Sirke,101.b/15,
101.b/17,
96.a/14,s.ye97.a/13, 102-
b/11, 95.a/16, 96.a/13,
99.a/4, 99.b/15,s.yile100-
b/1, 101.b/4, 102-b/11, 102-
b/13, 99.a/10, s.yle100-a/4,
96.a/15
ãoãan: Soğan,98.a/16,
ã.198.b/11, 99.a/10,
99.a/10,99.a/12, 99.a/6,
99.a/7, 99.a/8
ãouú-: Sokmak,s.a102-b/4, 102-
b/6, s.alar102-b/5,
s.duã196.b/11, ã.mış96.a/9,
ã.sa98.b/14,103.a/1,
95.a/11, 96.b/11
ãol: Sol taraf, 96.a/16
ãoñra: Sonra 4-b/2,
101.a/9,101.b/11,
101.b/14,101.b/17,94-b/9,
99.b/14, 99.b/3, 99.b/4 ,
99.b/5
ãovuú: Sođuk,98.a/9,100-a/12,
ã.dan97.b/9
ãovuú1ık: Sođukluk, s.in98.a/8
ãoy-:Soymak, s.sa101.a/9
söylemek: Söylemek, s.den94-
b/13
söyle-: Söylemek, s.ye95.a/4
söyün-: Sönmek, s.medük101.b/3
ãu: Su101.a/7,103.a /5,
ã.da100-a/5,96.b/6,
97.b/17,ã.dan99.b/1,
ã.nuñ101.a/8, s.ya95.a/8,

ã.y1101.a/3, 101.a/7,
95.b/5, 96.a/3, 97.a/15,
97.b/8, 98.a/1, ã.y11a100-
b/10, 95.a/17, 96.a/6,
96.b/1, 97.a/16, 97.b/2,
98.a/12, 98.a/16,
ã.y1n101.a/2, 101.a/3,
95.a/14, 95.a/15, 95.a/16,
96.a/12, 96.a/13, 96.a/17,
96.a/3, 96.b/6, 96.b/7,
97.a/13, 97.b/1,
97.b/11, 97.b/15, 97.b/16,
97.b/17, 97.b/4,
98.a/1, 98.b/6, 99.a/13,
99.a/14, 99.a/15, 99.b/1,
99.b/15, ã.y1a100-a/6,
ã.y1a99.b/2, ã.yuñ101.a/7,
ãulu-: Sulamak, s.ma100-a/7
ãuãa-: Susamak, s.maya101.a/4
ãuãalık: Susuzluk, s.in97.a/12
ãusuzluk: Susuzluk, 99.b/9
, s.in96.b/9
ãuvar-: Sulamak, s.sa94-b/9
süci:
Şarap, 95.a/7, s.ye99.b/17,
s.y1e102-b/17
süd: Süt 101.a/8, 101.a/6,
101.a/9, 95.a/7, 95.a/8,
s.i101.a/7, s.i1e100-a/7,
102-b/11, 95.a/6
südük: Sidik, 97.b/10, s.i100-
a/17, s.in103.a/2
ãuñük: Kemik, s.ler96.a/5-
sür-: Sürmek, s.e98.b/15,
98.b/2, 99.a/13, 99.a/5,
s.eler102-b/1, s.sel101.a/12
süst: Far. Gevşek, 94-b/16,
95.a/2, 95.b/10, 95.b/6,
98.b/12, 98.b/14
süstlik: Gevşeklik, s.in96.b/3,
98.b/1, 98.b/4, 98.a/16
süstlüg: Gevşeklik, güçsüzlük,
s.i98.b/15
süz-: Süzmek, s.eler101.b/14,
s.er102.a/7
Ş
ŞAb: Far. Şap101.b/3, 95.a/17,
96.a/6, 96.b/17
ŞAf: Ar. Fitol, çeşitli
hastalıklarda makattan
kullanılmak üzere
hazırlanmış fitil, 101.a/3,
97.a/1, 99.a/4

şãhsiperým: Ar. Fesleğen,
96.b/14, 96.b/16, 96.b/17,
97.a/1, 97.a/2, 99.b/6,
99.b/8
99.b/6
şauíúa: Ar. Ar. Şakak,
migren, 95.a/4, 97.a/11,
97.a/13, 98.b/11, 99.b/16
şalãam: Far. Şalgam, 98.a/12,
98.a/9, ş.198.a/10, 98.a/11,
98.a/8
şAnotı: Bir çeşit ot
ş.y1a95.a/13
şarAb: Ar. Şurup, 98.b/10,
98.b/10, ş.196.a/7, 96.a/8
şAçiliú: Ar. Şazlık,
şevingliú, 96.b/4
şeb-kýr: Far. Gece
şeb-kýr195.a/13, 96.b/1
şeb-kýr195.a/13, 96.b/1
şeb-kýr195.a/13, 96.b/1
ş.196.b/1, ş.n95.a/14,
101.a/4, 96.b/6
şehvet: Ar. Şehvet, cinsel
istek, 99.a/7, 99.b/11,
ş.in96.a/7, 96.b/14,
97.b/10, 98.a/4, 99.b/11,
ş.le99.a/13
şeker: Far. Şeker, 96.a/4,
98.a/12
şeker: Far. Şeker, 102-b/12,
103.a/7, 96.b/4, 97.a/17,
97.b/1, 97.b/6
şerbet: Ar. Şerbet, şurup,
ş.e97.b/1
şeyö: Ar. Şeyh, ş.-i ecel 94-
b/5
şirluãun yağı: Far. Susam
yağı, 102.a/14
şifã: Ar. Hastalıktan
kurtulma, 101.a/14, 101.a/14,
95.b/14
şimdi: Şimdi, 101.a/11
şiş: Şiş, 95.b/16, 99.b/8,
ş.in100-a/6, 100-b/11,
95.b/16, 97.a/14,
97.b/14, 98.a/17, 99.b/8
şişmiş: Şişmiş, 100-a/6, 100-
b/10, 97.a/14, 97.b/14,
98.a/17
şol: Şu, 100-a /11, 100-b/6,
102.a /11, 102.a/6, 97.a/17,
98.a/2, 98.a/4, 99.a/2
şöyle: Şöyle, 94-b/12
şu: Şu, ş.ña 102-b/6

T

tÀ: Ta, bir şeye, bir yere
kadar, 101.b/11,
101.b/15, 101.b/1, 102.a/1, 102
.a/6, 102.a/8, 94-b/4,
99.b/2, 99.b/3
tàèÀm: Ar. Yemek, yiyecek, 94-
b/15, 95.b/2, 95.b/4, 95.b/4,
97.b/9, 98.a/14
ùablèat: Ar. Mizaç, yaradılış,
t.198.a/10
taölíl: Ar. Halletmek,
seçilmek, 102.a/4
taöta: Far. Tarta, 101.b/6
ùalaàin100-a/11
ùalaú: Dalak, ù.1100-a/11,
96.a/16
tamÀm: Ar. Tamam, 101.b/14
ùamar: Damar, ù.in100-a/13,
99.a/16
ùamzur-: Damlatmak,
ù.a101.a/7, ù.duàñ101.a/8,
ù.sa103.a/2, 96.b
ùañlacaú: Sabah vakti, 96.a/4-
tañrı: Tanrı, Allah, 97.a/6,
t.nuñ102-b/3, 99.b/5
ùapu: Nezd, makam, kat,
ù.sında 94-b/2, 94-b/3
ùarlık: Darlık, sıkıntı,
t.in96.b/4
ùaröyn: Ar. Tarhun
otu, 96.b/11, 96.b/12,
96.b/8, ù.196.b/9
ùaş: Taş, 100-b/15, ù.dan100-
b/17, ù.1100-b/17,
ù.in99.b/14, ù.in195.b/1
ùavşan: Tavşan, 100-b/9, 102-b
/15, 102-b/15, 96.b/7,
ù.uñ100-b/9
ùAyife: Far. Tayfa, ù.si 94-
b/3, Far. Taze, 94-b/3,
95.a/5, 95.a/8, 96.a/13-
tebdíl: Ar. Değişmiş, 101.a/11
tekrÀr: Ar. Tekrar, 101.a/14
ten: Far. Ten, vücut, t.e94-
b/11, 94-b/11, 95.a/3, t.i
94-b/16, 94-b/16,
t.inde97.b/2, 97.b/3,
t.inden96.b/6, 97.b/3, t.ine
94-b/15, 96.b/4,
96.b/6, 98.a/11, 99.a/11,

99.a/14, t.inuñ95.a/3,
95.a/5, 98.a/11, 99.a/14
ùencere: Tencere, t.yel102.a/5
tendürüst: Far. Sağlıklı,
sağlam, 100-a/16, 101.a/1, 94-
b/11, 97.b/2
tereyagı: Tere yağı, 101.b/9,
101.b/9
terkíb: Ar. Terkip, ilaç
terkibi, t.-i melhem-i
nuòñ95.a/10, t.i merhem-i
ùib: Ar. Tip, 94-b/4
ùılÀ: Ar. Sürülecek
meşhem, 99.b/8
ùılÀ: Far. Vara
balamı tedavisi, 94-b/9,
panzehir niteliğinde olan
bir grup macun, 96.a/10
tiz: Far. Tez,
çabuk, 102.a/12, 102-b/1,
95.a/4, 99.a/2, t.cek95.b/14
ùoàan: Doğan kuşu, 101.a /5
ùoàmış: Doğmuş, 101.a/11
ùoàur-: Doğurmak, ù.a100-b/10,
100-b/9
toòme: Far. Peklik, 94-
b/15, 97.b/9, 98.a/14
ùoòum: Ar. Tohum, ù.196.a/2,
98.a/5 ù.in95.a/17, 96.b/1,
97.a/2, 97.b/13, 98.a/16
, 98.b/1, 98.b/2, 99.a/16,
102-b/2,
95.b/14, 97.a/10, 97.a/11,
97.a/17, 97.a/7, 97.a/8,
97.b/5, 97.b/6,
97.b/6, 97.b/7, t.inuñ97.a/9
ùoú: Tok, ù.la103.a/9
ùomrul-: Burun kanaması,
ù.an100-a/2, ù.duàin95.a/15,
96.b/17
ùon: Ton, elbise,
ù.ina96.a/13-
ùoúuz: Dokuz, 101.a/8
ùoynaà: Hayvan tırnağı,
ù.in102-b/2
ùur-: Durmak, ù.a101.b/17,
102-b/13, 102-b/14
turb: Far. Turp, 95.a/17
97.b/13, 97.b/11, 97.b/15,
97.b/17, 98.a/1, 98.a/14,
98.a/16, 98.a/5, 98.b/1,
98.b/2,
t.197.b/12, 97.b/16, 98.a/13, 9
8.a/15, t.uñ98.a/5

ùuràur-: Durdurmak,
t.a101.a/7,97.a/1, 97.a/1
ùurna: Turna, t.nuñ100-a/2
turşu: Far. Turşu,95.a/9
ùurunç: Turunç,102-b/4,102-b/7
ùuz: Tuz,95.a/10, 97.a/15,
98.b/10
tü: Tüy, t.si100-b/14
tütün:Tütün,t.ine98.b/9

U

uc: Uç, u.ıyla101.b/5
uçuú: Uçuk103.a /14, 103.a/14
èÿd: Ar. Òd açacı,95.a/10,èÿ.-
ı òÀm95.a/10, 97.b/7
ulaşdur-: Ulaştırmak,
u.199.a/7
èulemÀ: Ar. Ulema, bilgin, u.
ùÀyifesi 94-b/3
un: Un, u.in102-b/16
ur_:Sürmek,u.a101.b/8,102b/14,
102b/17,99.b/14,u.alar100b/3
,101.b/11,101.b/11,101.b/7,1
02-b/13, u.dı94-b/6,
u.duâı101.b/7, u.mış100-
a/12, 98.a /9, u.sa100-a/6,
100-b/4, 100-b/6,95.b/13,
95.b/16, 96.a/11, 99.b/7,
u.salar97.a/14,
u.ursa98.a/17
uşacuú: Kúçücük, 96.b/16
èuşşÀú: Ar. Bir tür tıbbi
zamk,102.a/12
uyúu: Uyku,97.a/14, 97.a/4
uyu-: Uyumak, u.duâı98.a/14
uyumaú: Uyumak, u.dan94-b/13
uyuz: Uyuz 95.a/9, 95.b/9,
97.b/3 , 99.a/11, u.in96.b/6
uyuzlu: Uyuzlu 99.a/11

Ü

üç: Üç101.a/8,101.b
/12,101.b/12,101.b/3
,101.b/3 ,102-b/13,102-
b/14,102-b/3
,96.a/2,97.b/7,97.b/1,98.a/5
,99.b/12,99.b/13,ü.i103.a/7,
ü.in96.a/10,ü.ini103.a/14
üçünci: Üçüncü 94-b/13

üsküre:Far. Çorba tası, 99.b/1
üst: Üst, ü.i95.b/3,100-
b/3,102.a/8
,95.a/7,96.a/15,98.b/17
üzeri:Üstü,ü.nde101.b/13,ü.e10
1.a/14,101.a/7,101.b/10,101.
b/5,101.b/5,101.b/6,101.b/7,
101.b/7, 102.a/2 ,
ü.i102.a/1
üzüm: Üzüm,99.a/15

V

vaúit: Ar.Vakit,
zaman,v.da101.b/7, v.194-b/9
, v.in97.a/6, 98.a/14 ,
101.a/3, 98.b/10, v.ında 94-
b/9 , 94-b/8, 94-b/8,
v.süz95.b/8, 98.a/12
var-: Varmak, v.a97.b/17,
v.urlar100-b/15
var: Var, v.dur100-b/15, 102-
b/8, v.ısa97.a/9, 98.b/15
ve: Ve 94-b/14, 94-b/15, 94-
b/8, 94-b/2, 94-b/3, 94-
b/3,100-a/5 ,100-a/9 ,100-
a/9,100b/11,100b/12,100b/12,
100b/2,100b/4,100b/6,100b/8,
100b/9,101.a/13,101.a/14,101
.b/9,102.a/15,102.a/16,102.a
/5,102.a/1,102.a/10,102.a/11
,102.a/11,102.a/12,102.a/12,
102.a/12,102.a/13,102.a/14,1
02.a/3,102.a/3,102.a/4,102.a
/4,102.a/4,102.a/8,102.a/9,1
02-b/15,102-
b/10,102b/12,102-b/12,102-
b/13,102b/13,102-
b/14,102b/5,102b/5,103.a/13,
103.a/11,103.a/11,103.a/12,1
03.a/12,103.a/12,103.a/6,103
.a/7,103.a/9,94b/14,94b/15,9
4b/16,94b/16,94b/6,95.a/1,95
.a/10,95.a/11,95.a/13,95.a/1
7,95.a/17,95.a/18,95.a/2,95.
a/2,95.a/2,95.a/3,95.a/3,95.
a/3,95.a/3
,95.a/4,95.a/4,95.a/9,95.b/1
0,95.b/1,95.b/11,95.b/16,95.
b/17,95.b/2,95.b/4,95.b/4,95
.b/6,95.b/6,95.b/6,95.b/7,95
.b/8,95.b/8,96./16,96.a/1,96
.a/10,96.a/11,96.a/12,96.a/1

3,96.a/13,96.a/14,96.a/2,96.a/3,96.a/4,96.a/4,96.a/5,96.a/6,96.a/8,96.a/9,96.b/10,96.b/11,96.b/12,96.b/13,96.b/13,96.b/14,96.b/15,96.b/17,96.b/3,96.b/4,96.b/5,96.b/9,96.b/9,97.a/1,97.a/10,97.a/10,97.a/10,97.a/11,97.a/12,97.a/14,97.a/14,97.a/15,97.a/15,97.a/16,97.a/4,97.a/5,97.a/5,97.a/7,97.a/7,97.a/7,97.a/8,97.a/9,97.b/1,97.b/11,97.b/11,97.b/12,97.b/12,97.b/13,97.b/14,97.b/15,97.b/17,97.b/17,97.b/2,97.b/6,97.b/7,97.b/7,97.b/7,97.b/8,97.b/8,97.b/8,97.b/9,97.b/9,98.a/15,98.a/1,98.a/10,98.a/10,98.a/12,98.a/12,98.a/12,98.a/13,98.a/14,98.a/14,98.a/15,98.a/16,98.a/16,98.a/16,98.a/5,98.a/6,98.a/6,98.a/6,98.a/7,98.a/8,98.a/8,98.a/8,98.a/9,98.b/1,98.b/11,98.b/12,98.b/12,98.b/12,98.b/13,98.b/13,98.b/2,98.b/3,98.b/3,98.b/4,98.b/5,98.b/5,98.b/6,98.b/6,98.b/7,98.b/8,98.b/8,98.b/8,98.b/9,99.a/15,99.a/4,99.a/5,99.a/5,99.a/6,99.a/7,99.b/6,99.b/6,99.b/8

verem: Verem, v.lerde102.a/8
veyal100-a/15,102-b/6
vir-: Vermek, v.e100-a/4, v.e98.a/11, virse97.b/11, v.se97.b/4
viribi-: Göndermek, v.di 94-b/1

Y

yÄ: Ya, veya, 94-b/10,101.a/6,101.b/4,101.b/9,101.b/9
yaâ: Yağ,102.a/7,99.a/12,99.a/5,y.a96.a/1,96.a/13,y.dan99.a/2,y.1100-a/15,101.b/13,101.b/9,101.b/9,101.b/9,102.a/17,102.a/10,102.a/14,102.a/14,102.a/15,102.a/15,102.a/16,102.a/16,102.a/5,

96.b/14,96.b/17,97.b/3,y.11a100-a/10,100-a/15,101.a/13,95.a/12,95.b/12,96.b/1,97.a/1,97.a/3,98.b/1,98.b/5,y.in100-a/11,100-a/12,100-a/14,100-a/3,101.a/2,102-b/15,95.a/11,95.a/12,97.a/4,98.b/14,98.b/15,99.a/5,y.1na96.a/8,99.a/1,99.a/8,99.b/13

yaâız: Esmer101.a/10
yÄdöd:Far. Yahut,100-b/7
yaú-: Yakmak, y.alar102-b/2
yaúı: Yakı,102-b/13
yaèni: Ar.Yani 102.a/9,95.a/14,96.b/14,96.b/3,96.b/5,99.b/11
yapışdur: Yapıştırmak, y.alar99.b/3,y.sa96.a/16
yaprak: Yaprak, y.in100-a/1,96.a,96.a/10,96.a/11,96.a/15,96.a/9,97.a/1,97.b/14,y.inuñ99.a/14
yar: Salya,y.1yla100-b/5
yara: Yara101.b/15,y.da102.a/11,y.ya102.a/17
yara- Yaramak, y.mazsa98.b/13
yaramaz: Yaramaz, kötü,102-b/8
yarasa: Yarasa, y.nuñ95.a/13
yarım: Yarım, y.şar102-b/10
yarıandası: Ertesi gün,101.b/7
yarpuz: Yarpuz, 95.a/14,96.b/5
yÄsemin: Far, Yasemin,95.a/11
yaş: Yaş, taze, ıslak,101.a/13,102-b/13,y.1100-b,100-b/12
yat-: Yatmak, y.sa98.a/15
yavlaú: Kötü, 98.b/4
yavru: Yavru, y.larına100-b/16,y.sı100-b/15,y.sın100-b/14
yavuz: Kötü, fena,102-b/11,97.a/12
yaz: Yaz mevsimi,101.b/6
ye-: Yemek, y.dügi94-b/15
yedür- Yedürmek, y.se100-a/15
yîâ- Engellemek, y.sa95.b/7,95.b/9
yıl: Yıl,98.a/3,98.a/4

yılan: Yılan,96.a/10, 96.a/9,
97.a/10 , 97.a/9 ,98.b/13 ,
y.üñ103.a/13
yıllıú: Yıllık,95.a/13,
95.b/1, 99.a/9
yidi: Yedi, 103.a/10
yi-: Yemek, y.dügi95.b/4,
98.b/13, y.düre96.a/1,
y.üreler100-b/16, 100-b/7,
102-b/1, 96.a/10,
y.dürse100-a/4, 96.a/2,
y.seler100-a/17,
y.meyel101.a/14,
y.nse101.b/15, y.rse95.b/15
, 96.b/13, 97.a/11 ,
97.a/12, 97.a/15, y.se100-
a/11, 100-a/13, 100-b/13,
100-b/13, 100-b/9, 101.a/5,
94-b/14 , 94-b/16 , 95.a/1 ,
95.a/10, 95.a/17, 95.a/5 ,
95.a/6 , 95.a/7, 95.a/8,
95.a/9, 95.b/11, 95.b/12,
95.b/14 , 95.b/15, 95.b/3,
95.b/4, 96.a/5, 96.a/6,
96.b/12, 96.b/14, 96.b/17,
96.b/2, 96.b/5, 97.a/13,
97.a/16, 97.a/17, 97.a/7,
97.a/8, 97.b/12, 97.b/13,
97.b/13, 97.b/5, 97.b/6,
98.a/10, 98.a/13, 98.a/16 ,
98.a/3 , 98.a/5 , 98.a/8,
98.b/10, 98.b/11, 98.b/13,
98.b/14, 98.b/17, 98.b/2,
98.b/3, 98.b/5, 99.a/10,
99.a/13, 99.a/13, 99.a/5,
99.a/7, 99.b/6, y.ye100-
b/7,101.a/1, 101.a/14,
103.a/9, 97.b/8, 99.a/12,
99.b/12, y.yeler98.a/7 ,
y.yüp98.a/15
yigirmi: Yirmi sayı
ismi,101.b/13 , 101.b/3 ,
102-b/5
yil: Yel, rüzgar,100-b/7
,103.a/12 , 94-b/15 ,
95.b/4, 98.b/15 , 99.a/12 ,
y.den96.a/14,
98.b/16,y.i102-b/15,
99.a/12, y.leri98.b/2,
y.lerin99.a/5
yimek: Yemek, y.ile101.a/14,
y.den94-b/13
yine: Yine, tekrar, 100-b/14
yir: Yer, 102-b/9, 94-b/10 ,
94-b/10 , 94-b/8, 94-b/8,
94-b/9 , 96.a/11, 99.a/3 ,
y.de99.a/6, y.e100-a/12,
100-a/6, 102.a/2,
102.a/2,102.a/4, 94-b/7 ,
95.b/16 , 96.a/11, 96.b/11,
97.a/14, 97.b/14, 98.a/17,
99.a/7, 99.b/7, y.in94-b/8,
y.ine96.a/10
yit- Yetmek, y.meyel102.a/2
yitmiş: Yetmiş sayı
ismi,101.b/13
yiyesi: Yiyecek, 94-b/16 ,
95.a/1
yiýi: Koku,y.si 96b/9,y.sin
96.a/11
yiyen: Çok yiyen, 99.a/17
yiyle-: Koklamak, y.se101.a/1,
97.a/4
yoàur-: Yoğurmak,
y.alar101.b/4, y.sa100-b/10,
100-b/6
yoàurt: Yoğurt,
y.lardan101.b/17
yol: Yol, y.in97.b/10
yolı: Defa, kez100-a/17
yu-: Yıkamak,
y.nmamış101.a/13,
y.salar98.a/12, y.ya99.b/2
yumşad-: Yumuşatmak,
y.a97.b/14, 99.a/14,
y.ur102.a/4
yumşak: Yumuşak,98.a/8 ,
95.a/17, 99.b/14
yumurda: Yumurta101.a/9 ,
101.b /17, 102.a/16,102-b/5
, 103.a /8, 99.b/12 , 99.b/8
, y.sıyla95.a/6 ,
y.yıla96.b/12
yumuşau: Yumuşak, 99.b/12
yut-: Yutmak: y.a102-b/3
yuva: Yuva,100-b/16 , y.sı100-
b/14
yükü: Hamile kadın100-a/14 ,
100-b/6 , 100-b/9 , 101.a
/3, 101.a/5 , 97.a/10 ,
97.a/5 , 97.a/6, 99.a/16
yürek: Kalp, yürek, y.in100-
a/16, 100-a/2
yüz: Yüz y.e95.a/16, y.inüñ94-
b/16 , y.üñ100-a/3, 95.a/16

Z

zâc: Ar. Kükürt ile demir
bileşimlerinden biri, z.-1
Übrusî103.a /7
zaêferân: Ar. Safran,100-b/14
,100-b/16 ,101.b/10
øaêif: Ar. Zayıf, güçsüz,94-
b/14 ,95.a/1 ,95.a/2,
95.a/5, 95.b/5, 95.b/7 ,
95.b/8
zâéil: Ar. Yok olma,
kaybolma,96.b/13
,96.b/14,98.b/9,99.b/13,99.b
/6
zaómet: Ar. Ağrı, acı,
zorluk,102.a/17
zâyl: Ar. Yok
olma,95.a/12,96.b/10,97.a/15
øeker: Ar. Erkek cinsel organı,
97.a/8 ,97.a/8
z.198.b/12,98.b/14,
98.b/15, ö.ine100-a/10,100-
a/8, 97.a/4, 98.b/1,
98.b/15, ö.inüñ97.a/17,
98.a/16 ,98.b/1
Zekeriyâ öekim: Özel
isim,95.b/15

zemân: Ar. Zaman, vakit, z.dan
94-b/2
zencâr: Ar. Pas,96.a/2-
zencebil: Ar. Zencefil,98.a/6
zencefîr: Ar.
Zencefil,102.a/13
zerdalü:Far. Kayısı,
z.yi95.b/1
zeyt: Ar. Zeytin,100-a/15
,100-a/9 ,101.b /13,102.a
/14,102.a/10 ,102.a/15,
102.a/16,102.a/17 , 102.a/5
, 95.a/12, 99.a/1 ,99.b/13
zift: Ar.
Zift,102.a/15,102.a/16,102.a
/9
öikr: Ar. Anma,
söyleme,101.b/12, 101.b/2,
101.b/8,103.a/4
zîrâ: Far. Çünkü,98.a/4
ziyâde: Ar. Fazla, ziyade,102-
b/6
ziyân: Far. Zıyan,94-b/15
,95.a/2 , 95.a/3 , 95.b /15
, z.dur94-b/11